اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rozegaremadan.ir

دوشنبه • ۲۹ خرداد ۱۴۰۲ • ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴ • ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳ • سال ششم • شماره ۱۰۹۲ • ۸صفحه • قیمت ۵۰۰۰ تومان

پادزهری به نام صادرات

تولیدکننده‌اتصالات برنجی‌وبرنزی گفت:عدم‌وجودتکنولوژی‌های لازم بـرای تولید این اتصالات در کشـورهایی همچـون امارات، افغانستان، پاکستان و عراق فرصت مناسبی را برای تولیدکنندگان ایرانی، با توجه به رکود شدید در بازارهای داخلی فراهم کرده است اما به سبب عدم وجود حمایت‌های لازم در زمینه صادرات، بازار این کشورها به طور کامل در اختیار تولیدکنندگان چینی و ترک قرار دارد.

۷

۳ چالش اساسی صنعت فولاد ایران

بـا توجـه بـه شـرایط اقتصادی حـال حاضر کشـور، سیاسـت‌های اتخاذ شـده، نگاه‌ها را به سمت صنایعی که سـود قابل‌توجه و حاشیه سود مناسـبی داشته‌اند، جلب کرده اسـت. بر این اسـاس از این شرکت‌ها خواسته شده است تا مشارکت موثری در توسعه اقتصادی کشور داشته باشـند و پروژه‌های پیشرانان پیشرفت نیز در همین راستا تعریف شده است.

۳

تیترهای روز

مشکل تامین انرژی چگونه حل می‌شود؟

چالش انـرژی امروز به گره‌ای بزرگ در صنعت فولاد تبدیل شـده اسـت که برای بـاز کردن آن بایـد بخـش دولتی و خصوصی بسـیج شـوند و مسـیر را برای توسعه هرچه بیشـتر هموار کنند. امـا چرا باوجود منابع غنی از سـنگ‌آهن، گاز و... امروز این صنعت با چالش‌های جدی در راسـتای تحقق چشم‌انداز خود مواجه شده است. این سوالی اسـت که بایـد جـواب آن را از دل متن پیش رو به‌دست آورد.به گزارش روزگار معدن امروزه عدم توسعه زیرسـاخت‌ها به‌موازات برنامه‌های معدنی و صنایـع معدنی به‌ویـژه در حوزه‌ای مثل صنعت فولاد توانسته است مشکلات زیادی را گریبان گیر فعالان این صنعت کند. اما همان‌طور که اشاره شد این موضوع تنها مختص صنعت فولاد نیست دیگر صنایع نیز بی‌نصیب نمانده‌اند. در این میان کمبود برق به‌خودی‌خود تهدیـدی جدی برای صنایعی مثل فولاد، آلومینیوم، سیمان و... است که هرکدام نقش به سزایی در ارزآوری کشور دارند.

در حالی چالش برق در چند سال اخیر توانسته مشـکلاتی را به همراه داشته باشد که پیش از آن صنعـت فولاد و دیگر صنایـع با کمبود گاز مواجه بودنـد و ازاین‌رو تعمیرات مربوط به خطوط تولید را به فصل زمسـتان منتقـل می‌کردند و درنهایت میزان تولید در تابستان را افزایش می‌دادند.

۳

امضای تفاهم نامه تولید زنجیره طلا

۶

روزگار معدن تاثیر معدنکاری بر بیابان‌زایی را بررسی کرد:

معضـــل کهـــن معـــادن

۳

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

معدنکاری سبز و توسعه پایدار

فرشاد رشیدنژاد
مدرس دانشگاه و فعال معدن

در معدنکاری به‌ویژه در روش استخراج روباز، مقدار زیـادی باطله تولید می‌شـود که مخرب محیط‌زیسـت اسـت. در گذشـته‌های دور، اهمیت حفـظ و نگهداری محیط‌زیسـت مثـل امـروز برای بشـر مشـخص نبود، امـا بـا افزایش آگاهی جامعـه در این زمینـه، مطالبات از معدنـکاران بـرای اجـرای عملیـات معدنـکاری به‌طورمسـئولانه، افزایـش یافتـه اسـت و ایـن رونـد همچنان ادامه دارد.

معدنـکاران هـم سـعی کرده‌انـد کـه ملاحظـات محیط‌زیسـتی را در فاز برنامه‌ریـزی پروژه‌های معدنی مدنظر داشـته باشند و در فازهای ساخت و بهره‌برداری هم سـعی کنند، کمترین آسـیب متوجه محیط‌زیست شـود. در این رابطه، مرحله بسـتن معدن و بازسازی و احیای منطقه بسیار مهم است، چون معدنکاری کاربرد یک‌بارمصرف از زمین اسـت، با بازسازی معدن و تغییر کاربری زمیـن این امکان به وجود می‌آیـد که بتوان از زمیـن باز هم اسـتفاده کـرد. همچنین، بـا بازگرداندن خاک نباتی به نواحی استخراج‌شـده و انباشـتگاه‌های باطله، بذرپاشی و گیاه‌کاری می‌توان معادن را به مناطق سبز تبدیل کرد. البته باید شرایط آب‌وهوایی و اقلیمی مساعد باشد و آب کافی هم وجود داشته باشد تا بتوان معادن را به «معادن سـبز» تبدیل کرد. نکته قابل‌توجه در این زمینه این اسـت که باید بودجه کافی برای انجام کارهای بازسازی معادن در نظر گرفته شود.

ادامه در صفحه ۲

برای اولین بار در کشور محقق شد

نصب اولین پایه پروژه دیوار توری در فولاد خوزستان

برای اولین بار در کشور اولین پایه پروژه بی‌نظیر دیوار توری در هفته محیط‌زیسـت در شرکت فولاد خوزستان نصب شد.

علیرضـا مخبردزفولـی قائم‌مقـام مدیرعامـل در امور ستادی و مسـئولیت‌های اجتماعی در گفت‌وگو با روابط عمومـی فولاد خوزسـتان ضمن اعلام خبـر فوق گفت: شـرکت فولاد خوزستان پیشـرو در زمینه اسـتفاده از فنـاوری جدید ویند فنسـینگ (دیوار تـوری) با هدف کنترل بادبردگی پایل‌های روباز کنسـانتره سـنگ‌آهن است.

این فناوری به‌عنوان به‌روزترین روش کاهش سـرعت وزش باد و کنترل انتشار گرد و غبار قلمدادشده و شرکت فولاد خوزسـتان نخستین واحد صنعتی در سطح کشور اسـت که پروژه نصب و بهره‌برداری از این فناوری را در دست اجرا دارد.

مخبـر دزفولی افزود: توری بـکار رفته در احداث این دیوار از پلی‌پروپیلن و ارتفاع آن ۲۸ متر است. این دیوار انبارهای روباز نگهداری سنگ‌آهن را در مساحتی بالغ بر ۳۶ هکتار محصور می‌کند.

قائم‌مقام مدیرعامل در امور سـتادی و مسـئولیت‌های اجتماعی تعهد به محیط‌زیسـت را ضامن توسعه و تولید سبز دانست و گفت: پیش‌بینی می‌شود با نصب این دیوار سـرعت وزش باد در محدوده تحت پوشش، ۸۵درصد و میزان بـاد بردگی مواد حدود ۸۰ تـا ۹۰ درصد کاهش یابـد و این اقدام به کاهـش آلاینده‌های محیطی هم در داخـل و هم محیط پیرامون و مجاورین شـرکت منتهی خواهد شد.

مخبـر دزفولی در ادامه ایـن گفت‌وگو ارزش فعلی این پروژه را براسـاس نرخ جاری ارز بالـغ بر ۸۰۰۰ میلیارد ریال دانسـت و میزان پیشـرفت فیزیکی آن را در حال حاضر ۶۵ درصد اعلام کرد.

وی افزود: بر اسـاس برنامه‌ریزی بعمل آمده از سـویی انتظـار مـی رود عملیـات اجرایـی این پروژه تـا پایان سـال‌جاری تکمیل گردد و از سوی دیگر بی‌شک دانش فنـی که از طریق اجرای این پروژه در اختیار پیمانکاران و مهندسـین مشـاور ایرانی قـرار می‌گیرد، زمینه‌سـاز بهره‌گیری از این فناوری در سـایر صنایع معدنی کشور بـوده و می‌تواند نقش بسـزایی در کاهـش آلودگی هوا به‌عنوان یکـی از مهمترین چالش‌های زیسـت‌محیطی کشور داشته باشد.

مخبر دزفولـی در پایان این گفت‌وگـو از حمایت‌های اداره کل محیط‌زیست اسـتان، مدیرعامل و هیات‌مدیره شرکت و تلاش موثر معاون برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌ها و مدیـران زیرمجموعه، مدیران HSE و محیط‌زیسـت و پیمانـکار پـروژه صمیمانـه قدردانی کرد و پیشـرفت ملمـوس این پروژه بی‌نظیر و ملـی را هدیه‌ای از طرف شـرکت فولاد خوزسـتان به کارکنان، مردم خوزستان و فعالان محیط‌زیسـت در هفته بزرگداشت محیط‌زیست دانست.

روزگار معدن

اخبار

۲

دوشنبه
● ۲۹ خرداد ۱۴۰۲
● ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴
● ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳
● سال ششم ● شماره ۱۰۹۲

مهلت یک ماهه برای تعیین تکلیف معدن کریزان زیرکوه

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه گفت: بعد از واگذاری معدن روستای کریزان به بهره‌بردار جدید حدود ۶ ماه از تعطیلی آن می‌گذرد و از ۲۳ خرداد ماه جاری فرصت یک ماه برای احیا یا تعیین تکلیف به بهره‌بردار ابلاغ شده است. محمدرضا صادقی روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگارایرنا افزود: پروانه بهره‌برداری معدن خاک سرخ روستای کریزان در سال ۱۳۹۴ صادر شد اما از آبان سال گذشته بهره‌بردار این معدن تغییر کرد و به فرد جدید واگذار شده است. وی تصریح کرد: از زمان واگذاری معدن به بهره‌بردار جدید، هیچ فعالیتی در این معدن صورت نگرفته و تعطیل شده است. رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه گفت: از ۲۳ خرداد ماه جاری توسط اداره کل صمت استان برای بهره‌بردار جدید اخطاریه صادر شده که طی یک ماه فرصت دارد وضعیت این معدن را تعیین تکلیف کند. وی ادامه داد: بهره‌بردار باید معدن را احیا کند و اگر بهره‌برداری از آن برایش مقرون به صرفه نیست، وضعیت آن را مشخص کند که براساس این اخطاریه اگر بهره‌بردار در زمان قانونی، فعالیتی در زمینه احیای مجدد نداشته باشد، اداره کل صمت استان نسبت به تعیین تکلیف و در نهایت واگذاری این معدن اقدام خواهد کرد. صادقی با بیان اینکه در این روستا فقط یک معدن وجود دارد گفت: ابتدا ماده مورد بهره‌برداری از این معدن خاک سرخ بوده که صرفه اقتصادی نداشته، ماده ثانویه مورد بهره‌برداری نیز گچ است که عیار این ماده هم پایین‌تر از نرم قانونی بوده است. وی تعداد اشتغال ثابت ثبت شده در آغاز فعالیت معدن کریزان را چهار نفر ذکر کرد و افزود: این تعداد در زمان برداشت و فعالیت ماشین‌آلات معدنی برای ذخیره‌سازی و ارسال به کارخانه به ۴۰ نفر هم می‌رسد. رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه تاکید کرد: احیا و تعیین تکلیف این معدن تا حصول نتیجه پیگیری می‌شود. وی گفت: اکنون ۹ معدن از جمله آهن، فلدسپات، منیزیت، سنگ گچ، خاک سرخ، لاشه و مرمریت با ذخیره قطعی ۶ میلیون تن مواد معدنی در شهرستان زیرکوه وجود دارد. صادقی تولید سالانه این معادن را ۱۵۰ هزار تن مواد معدنی اعلام کرد که زمینه اشتغال ۶۰ نفر را فراهم کرده است. وی همچنین نبود بازار فروش، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش را از جمله مشکلات معدنکاران شهرستان زیرکوه در ۱۶۰ کیلومتری بیرجند ذکر کرد. ۷۵۷ واحد معدنی در خراسان جنوبی وجود دارد که دارای ۶.۸ میلیارد تن ذخیره معدنی با اشتغال ۱۲ هزار نفر است و این موضوع سبب شده از خراسان جنوبی به عنوان بهشت معادن کشور یاد شود.

با این وجود به گفته مسوولان استان حدود ۲۵۰ معدن غیرفعال در خراسان جنوبی وجود دارد.

بومی سازی بانک های خازنی در فولاد سبا

گروه معدن

با همکاری کارشناسان تعمیرات برق واحد تصفیه و توزیع سیالات و دفتر فنی انرژی و سیالات سبا و واحد بومی‌سازی فولاد مبارکه و با همکاری شرکت دانش‌بنیان اروم‌نیرو توان، پروژه بومی‌سازی بانک‌های خازنی جدید با آستانه مقاومت بالا در برابر اعوجاج‌های هارمونیکی و تغییرات شدید ولتاژی در فولاد سبا با موفقیت انجام شد. به گزارش ایراسین، با همکاری کارشناسان تعمیرات برق واحد تصفیه و توزیع سیالات و دفتر فنی انرژی و سیالات سبا و واحد بومی‌سازی فولاد مبارکه و با همکاری شرکت دانش‌بنیان اروم‌نیرو توان، پروژه بومی‌سازی بانک‌های خازنی جدید با آستانه مقاومت بالا در برابر اعوجاج‌های هارمونیکی و تغییرات شدید ولتاژی در فولاد سبا با موفقیت انجام شد. در همین زمینه، پیرامون چرایی و چگونگی اجرای این پروژه گفت‌وگوهای زیر را بخوانید:

◉ جبران‌سازهای توان راکتیو یا همان بانک‌های خازنی تجهیزاتی پرکاربرد در صنعت برق

داریوش دریابار، مدیر انرژی سیالات مجتمع فولاد سبا گفت: تأمین پایدار کمی و کیفی انرژی الکتریکی موردنیاز خطوط تولیدی سبا یکی از وظایف اصلی مدیریت انرژی و سیالات سباست. در این راستا یکی از تجهیزاتی که در صنعت برق کاربرد زیادی دارد جبران‌سازهای توان راکتیو یا همان بانک‌های خازنی است که نقش افزایش ضریب و کیفیت توان و کاهش هزینه انتقال و مصرف انرژی را به عهده دارند. ساختار بانک‌های خازنی موجود در تابلوهای توزیع برق سبا، به‌صورت مثلث است. این ساختار در مقابل اعوجاج‌های هارمونیکی بسیار حساس بوده و علاوه بر ایجاد تلفات حرارتی، خرابی‌های متنوعی همچون بادکردن و ترکیدن خازن، سوختن کنتاکتورها و گاهی آتش‌سوزی تابلوهای مذکور را در پی داشته است؛ بنابراین پیدا کردن راهکار اساسی جهت برون‌رفت از این مشکل در دستور کار مجموعه انرژی و سیالات سبا قرار گرفت.

◉ بومی‌سازی بانک‌های خازنی جدید با آستانه مقاومت بالا در برابر اعوجاج‌های هارمونیکی و تغییرات شدید ولتاژی در فولاد سبا با موفقیت به انجام رسید

علیرضا ناظریان، رئیس دفتر فنی انرژی سیالات سبا اظهار داشت: برای رفع معضل بانک‌های خازنی موجود و کاهش خسارات و توقفات ناشی از آسیب دیدن آن‌ها، اعم از تعمیرات زودهنگام، تأمین قطعات و کاهش توقفات خط تولید، واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا تصمیم به تغییر ساختار بانک‌های خازنی موجود و استفاده از تکنولوژی‌های به‌روز گرفت که با حمایت مدیریت مجموعه و با تشکیل یک گروه متخصص متشکل از کارشناسان تعمیرات برق واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا، دفتر فنی انرژی و سیالات سبا و واحد بومی‌سازی فولاد مبارکه و با همکاری شرکت دانش‌بنیان اروم‌نیرو توان، پارامترهای شبکه برق اندازه‌گیری و تحلیل گردید و مشکلات آن جمع‌آوری شد و بر اساس شرایط واقعی، بومی‌سازی بانک‌های خازنی جدید با آستانه مقاومت بالا در برابر اعوجاج‌های هارمونیکی و تغییرات شدید ولتاژی با موفقیت به انجام رسید.

◉ اهداف چندین‌ساله شرکت فولاد مبارکه: بومی‌سازی و حمایت از سازندگان داخلی خصوصاً شرکت‌های دانش‌بنیان و اجرای اقتصاد مقاومتی

داود علیزاده، کارشناس دفتر فنی انرژی و سیالات سبا تشریح کرد: از آنجاکه موضوع بومی‌سازی و حمایت از سازندگان داخلی خصوصاً شرکت‌های دانش‌بنیان و همین‌طور اجرای اقتصاد مقاومتی از اهداف چندین‌ساله شرکت فولاد مبارکه است، با معرفی شرکت دانش‌بنیان اروم‌نیرو توان، به‌عنوان اولین سازنده میکروخازن‌های سه‌فاز ستاره زمین شده، پس از تحقیق و بررسی در مورد این شرکت، برای اولین بار در فولاد مبارکه، در ناحیه فولاد سبا، این بومی‌سازی انجام شد که پیرو آن، در بانک‌های خازنی این واحد تغییرات اساسی صورت گرفت و به‌جای سلف و خازن‌های وارداتی ۱۸KVAR-۴۰۰V -۸۲.۶MF، میکروخازن‌های ۲۵KVAR ساخت داخل با دو سال گارانتی تعویض جایگزین گردید که علاوه بر رفع مشکلات و خرابی‌های قبلی، ازنظر تأمین قطعات یدکی هیچ‌گونه نگرانی وجود نخواهد داشت.

وی افزود: گفتنی است با اجرای این پروژه در دو سال گذشته، حتی یک مورد خرابی بانک‌های خازنی در واحد مذکور رخ نداده است و این در حالی است که فقط در واحد توزیع آب سبا به‌طور متوسط سالانه ۳۰ عدد از خازن‌های قدیمی خارجی مصرف می‌شد که با در نظر گرفتن هزینه‌های تعمیراتی و خرابی‌های ناشی از آن، با اجرای این بومی‌سازی، مبلغی در حدود سالانه ۱۸۰ میلیون تومان صرفه‌جویی می‌گردد که در صورت استقبال سایر نواحی این رقم صرفه‌جویی بسیار بیشتر خواهد بود.

◉ بومی‌سازی قطعات به روش تولید خازن‌های الکترونیکی نسل جدید (میکروخازن)

محمد کاوسی، کارشناس بومی‌سازی مواد، قطعات و تجهیزات خاطرنشان کرد: خازن‌های قبلی موجود به‌صورت خرید خارج و با صرف هزینه‌های زیاد انجام می‌گرفت. هدف از بومی‌سازی این قطعه، علاوه بر کاهش خروج ارز از کشور و صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌های جنبی، تأمین پایدار و بومی‌سازی با تکنولوژی روز دنیا بوده است؛ بنابراین با توجه به توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان و ارزیابی و امکان‌سنجی توانمندی‌های شرکت‌های داخلی، تصمیم بر آن شد که بومی‌سازی این قطعه به روش تولید خازن‌های الکترونیکی نسل جدید (میکروخازن) انجام گردد.

غلامحسین افشاری، کارشناس تعمیرات برق و اتوماسیون واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا بیان کرد: پیرو خرابی‌های مکرر خازن‌ها، سلف‌ها و سایر تجهیزات نصب‌شده در بانک‌های خازنی پاورسنترهای واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا، علل بروز حوادث و خرابی تجهیزات زیرمجموعه تابلوهای بانک خازنی بررسی و مقرر گردید طراحی بانک‌های خازنی مجموعه پاورسنترهای واحد تصفیه و توزیع سیالات فولاد سبا بازنگری و اصلاح شود و همچنین خازن‌های وارداتی فعلی با اتصال مثلث‌ساخت با میکروخازن‌های مدولار با مرکز ستاره زمین‌شده شرکت اروم‌نیروتوان جایگزین گردند؛ بنابراین کلیه اطلاعات و محاسبات مربوط به طرح موجود بانک‌های خازنی با شرکت دانش‌بنیان اروم‌نیرو توان مطرح و ضمن بررسی و آنالیز حوادث و خرابی‌های طرح فعلی راهکارها و طراحی جدید مناسب جهت حفاظت تجهیزات نصبی در بانک‌های خازنی به همراه خازن‌های تولیدشده توسط شرکت اروم‌نیروتوان تهیه و توسط گروه تعمیرات برق واحد در غالب پروژه‌های بهینه‌سازی داخلی اجرا گردید. پس از اجرای طرح، عملکرد بانک‌های خازنی در شرایط مختلف کاری شبکه بررسی و کلیه آنالیزهای مرتبط با کیفیت توان و ولتاژ شبکه، جبران‌سازی توان راکتیو و پایداری هارمونیکی شبکه با طرح و جایگزینی خازن‌های جدید انجام شد و از صحت عملکرد آن اطمینان حاصل گردید.

▣ واحد بومی‌سازی مجتمع فولاد مبارکه خازن‌های جدید را معادل‌سازی، تأمین و جایگزین خازن‌های قبلی وارداتی کرد

پژمان پاکروان، سرپرست تعمیرات واحد تصفیه و سیالات سبا توضیح داد: اصلاح طراحی و جایگزینی خازن‌های مربوط به بانک‌های خازنی پاورسنترهای واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا با هدف افزایش ضریب آماده‌به‌کاری تجهیز، کاهش توقفات، کاهش هزینه‌های تعمیراتی و جلوگیری از بروز حوادث احتمالی در واحد تصفیه و توزیع سیالات سبا تهیه و با عنایت به امکان اجرا از طریق نیروهای تعمیرات برق واحد در دستور کار گروه تعمیرات برق و اتوماسیون واحد قرار گرفت. در ضمن با توجه به مزایا و ویژگی‌های خازن‌های جدید داخلی و همچنین با هدف کاهش و تسهیل مدت‌زمان و هزینه‌های تأمین، گروه فنی انرژی و سیالات سبا و واحد بومی‌سازی مجتمع فولاد مبارکه خازن‌های جدید را معادل‌سازی، تأمین و جایگزین خازن‌های قبلی وارداتی کردند.

سنگ آهن مرکزی ایران نیازمند ۵۰هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری

مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی اعلام کرد: پروژه های توسعه این شرکت به‌عنوان بلوک مرکزی معدنی ایران، نیازمند ۵۰ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری است.

براساس برنامه ریزی ها در افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدفگذاری شده است که در این میان یکی از مهمترین الزمات تحقق این هدف داشتن ذخایر کافی سنگ آهن و همچنین تکمیل زنجیره ارزش فولاد است به همین دلیل بررسی ذخایر سنگ آهن کشور و رفع موانع پیش روی فعالان این حوزه از اهمیت بالایی برخوردار است.برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال نیاز به ۱۶۲ میلیون تن سنگ آهن داریم که در حال حاضر معادن چادرملو، چغارت، سنگان، گلگهر، جلال‌آباد و میش دوان شش معدن اصلی سنگ آهن ایران هستند که به همراه چندین معدن دیگر حدود ۹۰ میلیون تن از نیاز این صنعت را تامین می کنند.

ارزیابی ها نشان می‌دهد ایران حدود ۱۸ میلیون تن ذخیره سنگ آهن دارد که حدود ۱.۷ میلیون تن از این سنگ آهن در منطقه بافق قرار دارد که در این منطقه ۳۵ آنومالی شناسایی و اکتشاف شده است. شرکت سنگ آهن مرکزی از سال ۱۳۵۰ با بهره برداری از توده چغارت که بالغ بر ۱۲۸۶ متر ارتفاع اولیه آن بود فعالیت خود را آغاز کرد و با توجه به اینکه این معدن در نزدیکی کویر قرار دارد در سال های اولیه بیشتر سنگ آن را به صورت دانه بندی شده به استان های اصفهان و ... برای فرآوری صادر می کرد و کم کم به سمت ایجاد حلقه های دیگر از زنجیره فولاد رفت تا آنجا که پروژه انتقال آب خلیج فارس به استان یزد در دستور کار این مجموعه قرار گرفت و برنامه تکمیل تمام حلقه های زنجیره فولاد جزو برنامه های شرکت سنگ آهن مرکزی شد.به نحوی که بعد از راه اندازی کارخانه ۴ میلیون تنی گندله، هم اکنون پروژه ساخت آهن اسفنجی نیز در این مجموعه در دستور کارقرار دارد.

با توجه به اینکه کانسارهای سنگ آهن منطقه بافق شامل کانسارهای چغارت ، چاکز، آنومالی شمالی، چادرملو، آنومالی دی ۱۹ ، میشدوان و شیطور است به اندازه کافی ذخیره معدنی دارد به همین دلیل توسعه زنجیره فولاد در این منطقه می تواند اقتصاد پایداری را ایجاد کند و هزینه های حمل و نقل ناشی از انتقال مواد معدنی زنجیره فولاد را به حداقل برساند.

▣ راه اندازی کارخانه پرعیارسازی در انومالی ۸ سنگ آهن بافق

محمد حسین مرادیان معاون معدنی شرکت سنگ آهن مرکزی درباره میزان ذخیره انومالی ۸ می گوید: براساس ژیوفیزیک هوایی و زمینی میزان ذخیره احتمالی معدن ۱۵۰ میلیون تن باشد و در ۱۸ ماه آینده ذخیره نهایی معدن تعیین می شود و برای نخستین بار در کشور در انومالی ۸ استخراج معدن به صورت زیر زمینی انجام خواهد شد. البته در آینده نیز یک کارخانه پرعیارسازی در محدوده انومالی ۸ احداث خواهد شد تا سنگ آهن با عیار پایین ۱۰ تا ۱۵ را تا سطح عیار ۴۰ ارتقا دهد و بعد برای فرآوری در حلقه های پایین دستی معدن بکار گرفته شود.

در حال حاضر کارخانه تولید گندله سه چاهون به عنوان بزرگترین کارخانه با تکنولوژی کوره دوار در ایران با ظرفیت ۵ میلیون تن فعال است و بر مبنای ظرفیت موجود احداث کارخانه آهن اسفنجی به ظرفیت ۱.۷ میلیون تن در دست اجراست، همچنین برای افزایش بهره وری در تولید، کارخانه های فرآوری سنگ های کم عیار و باطله معدن چغارت و سه چاهون در دست ساخت هستند و همچنین پروژه های در بحث تامین آب و برق پیش بینی شده است که بر مبنای آن پست برق ۱۵۰ مگاواتی و بازچرخانی فاضلاب شهری یزد و بافق برای تامین آب مورد نیاز پروژه های زنجیره فولاد شرکت سنگ آهن مرکزی برنامه ریزی شده اند.

مجتبی حمیدیان مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی در توضیح بیشتر عملکرد این مجموعه می گوید: در لایه پروژه های معدنی برآورد ذخیره بالای یک و نیم میلیارد تن ذخایر داریم و مهمترین کاری که باید پیگیری شود افزایش سرعت سرمایه گذاری و بهره برداری آن است. در سال گذشته پروژه D۱۹ با مشارکت شرکت چادرملو را داشتیم. همچنین پروژه مشترک دشت یوز دره انجیر را هم نیز داشتیم که حدود ۱۰۰ میلیون تن ذخایر دارد. البته پیش‌بینی بسیار بالاتری نیز از این ذخایر داریم که در این پروژه تجربه همزمان عملیات اکتشاف و استخراج را رقم زده ایم و امیدواریم تا پایان سال به بهره‌برداری برسد.

به گفته وی ، ما برای جهش جدی باید بتوانیم تمامی ظرفیت ها را فعال کنیم. در این مسیر در حال آماده سازی و بهره برداری باطله ها نیز هستیم که تا سال آینده بتوانیم دوباره به ذخیره جدیدی در معدن برسیم. همزمان برای معدن سه چاهون نیز مذاکراتی داریم که حداکثر بهره برداری از آنها را با ظرفیت ۱۰۰ میلیون تن داشته باشیم. در کنار این موارد همزمان تعاملاتی با مجموعه سازمان انرژی اتمی داشتیم که چهار پهنه را به بهره برداری برسانیم. پهنه بزرگ مقیاس D۸ که عملیات اکتشافی و بهره برداری در آن شروع شده است و ظرفیت حدود ۲۰۰ میلیون تومان را دارد.

وی ادامه داد: ما از معدن چغارت که به صورت کوه بوده شروع کردیم و بعد از آن معدن سطحی کارکرده و رسیدیم به معادنی که در عمر ۱۴۰ متری است و امروز عملیات اکتشاف معدن هایی در عمق ۴۰۰ متری که ذخیره قابل توجه دارند را داریم و معتقدیم بعد از آن باید به سوی عملیات معدنکاری زیرزمینی برویم.

حمیدیان معتقد است: در حوزه صنعتی نیز ظرفیت ۴ میلیون تنی تولید کنسانتره و ۵ میلیون تنی تولید گندله و سایت های پرعیار سازی را داریم مجموعه کارخانجات آهن اسفنجی را از ابتدای سال شروع کردیم که زنجیره فعالیت های سنگ آهن مرکزی را توسعه دهیم. علاوه بر خط کنسانتره ۲ میلیون تنی که در دستور کار داریم باید گفت تا ۱۰میلیون ظرفیت کنسانتره در این منطقه وجود دارد. که برای تامین مالی و زیرساخت های این حوزه ها هم در حال مذاکره هستیم. در حوزه صنعتی ما نباید وارد رقابت با سایر شرکت‌های فولادی شویم و باید در حوزه های سرمایه گذاری صنعتی که توجیه اقتصادی دارد وارد شویم. با مجموعه های فولاد سازی بزرگ در حال مذاکره هستیم تا بیشتر نقش مکمل در تکمیل زنجیره های فولادی را داشته باشیم.

وی در حوزه زیر ساختی شرکت گفت: در حوزه زیرساخت که حوزه های اصلی آن آب و برق است ورود کرده ایم. در حوزه برق سال قبل پروژه پست برق که چندین سال ناتمام مانده بود را افتتاح کردیم و در ادامه دو نیروگاه ۲۵ مگاواتی تامین برق بر کارخانجات گندله سازی و کنسانتره سازی را نیز شروع کردیم که امیدواری یکی تا پایان تیرماه و بعدی تا مرداد به بهره‌برداری برسند. در حوزه تامین آب جمع آوری و تصفیه شهرستان بافق را داریم که در حال اتمام آن هستیم و در ادامه پروژه فاضلاب شهرستان یزد را نیز داریم که عملیات اجرایی در اواخر سال گذشته شروع شده که از آب های اصلی کمتر استفاده کنیم. به گفته مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی، این شرکت در منطقه بلوک مرکزی معدنی ایران در شهرستان بافق قرار دارد و قدیمی‌ترین، باسابقه‌ترین و پرپتانسیل ترین در سنگ آهن و سایر عناصر نادر خاکی است و متخصصین در دو مورد اذعان دارند، یکی ظرفیت های بسیار بالای حوزه معدنی و صنعتی که از دهه ۵۰ فعال شده و نکته دوم با وجود این پتانسیل ها به فعلیت نرسیدن آن است. و امروز لازمه آن حضور سرمایه گذاران بوده که بتوانند از این ظرفیت عظیم شرکت با این همه پتانسیل فعال استفاده کنند و حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان پروژه سرمایه گذاری جذاب و آماده در شرکت سنگ آهن مرکزی وجود دارد.

مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی تاکید کرد: ما با رایزنی و ظرفیت سازی های مختلف برای فعال سازی آن تلاش کرده و معتقدیم اگر مجموعه های سرمایه گذاری مختلف به این فعالیت سرمایه‌گذاری اضافه شود قطعاً شتاب این موضوع و رسیدن به نقطه مطلوب سریع تر اتفاق میافتد و سودآوری آن برای وضع موجود شرکت هم جذاب خواهد بود. البته با سهامداران موجود شرکت مذاکره کردیم و آنها نیز موافق بودند. به دنبال این هستیم که در مجمع امسال موافقت کلی برای افزایش سرمایه از آورده نقدی سهامداران موجود و سهامداران جدید را پیگیری کنیم البته سال قبل شرکت افزایش سرمایه داشته است تا بتوانیم پروژه‌ها را توسعه دهیم. موضوع بعدی عرضه در بورس است که از ظرفیت های مختلف تامین مالی بوده و امسال بتوانیم کارهای عرضه بورس را انجام دهیم و با برطرف شدن مشکلات نهایتاً سال آینده فعالیت های خود را در مجموعه بورس پیگیری کنیم.

سرمقاله

معدنکاری سبز و توسعه پایدار

ادامه از صفحه اول

مدیریت ریسک اکوسیستم، مدیریت باطله معدن، کمینه کردن میزان تولید باطله، بازفرآوری باطله فرآوری (تیلینگز)، کاهش سطح اشغال معدن و اقداماتی از این دست هم به معدنکاری سبز کمک می‌کند. معدنکاری سبز نقش مهمی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار دارد، چرا که توسعه پایدار بر ۳ رکن اجتماع، اقتصاد و محیط‌زیست استوار است و معدنکاری سبز می‌تواند در هر ۳ رکن نقشی اساسی ایفا کند.

در جهان امروزی، توجه نکردن به توسعه پایدار در هیچ کجای جهان پذیرفتنی نیست، هرچند شرایط رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی در کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته بهتر از کشورهای درحال‌توسعه است، اما در این کشورها هم، تقاضا از معدنکاران برای رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی روزبه‌روز در حال گسترش است. ترویج مفهوم توسعه پایدار از ابتدای هزاره سوم آغاز شده و با گسترش علم و فناوری در این حوزه، معدنکاری سبز به یکی از مفاهیم کلیدی و راهگشا برای رفع چالش‌های پیشروی معدنکاری تبدیل شده است. باوجود اینکه معدنکاری به‌طوربالقوه مخرب محیط‌زیست است و به‌ویژه بخش قابل‌توجهی از تولید گازهای گلخانه‌ای به سوزاندن زغال‌سنگ برای تولید برق مربوط می‌شود که منشأ آن معدن است، در عین حال، معدن مولد عناصری است که برای کاهش اثرات منفی محیط‌زیستی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای به کار می‌رود، در واقع معدنکاری نقشی دوگانه و ناسازگار با تولید گازهای گلخانه‌ای دارد. جهان اینک به نقش گازهای گلخانه‌ای (به‌ویژه گازکربنیک) در گرمایش جهانی و خطرات آن پی برده است و در راستای کاهش تولید این گازها گام برمی‌دارد. برای مثال، کشورهای ایالات‌متحده‌امریکا و کانادا برنامه‌ریزی کرده‌اند که تا سال ۲۰۵۰ به کشورهایی با تولید کربن صفر تبدیل شوند. در اروپا هم برخی کشورها تا سال ۲۰۳۰، خودروهای با سوخت فسیلی را از رده خارج می‌کنند و خودروهای برقی جایگزین آنها خواهند شد و دیگر تجهیزات موردنیاز برای نیروگاه‌های با سوخت‌های فسیلی را تامین نخواهند کرد و در عوض به‌سمت تولید تجهیزات موردنیاز برای مولدهای انرژی با منابع تجدیدپذیر روی آورده‌اند. این عزم جهانی در راستای کاهش ردپای کربن کاملا جدی و عملیاتی است و قاعدتا ایران هم از این امر مستثنا نیست؛ هرچند ایران تابه‌حال، عملکرد قابل‌دفاعی در این زمینه نداشته است. شنیده‌ها هم حاکی از آن است که ایران درصدد است تا ۵۰۰۰ مگاوات ظرفیت تولید برق از زغال‌سنگ ایجاد کند. اگر این تصمیم دولت صحت داشته باشد، بعید است در راستای اهداف توسعه پایدار باشد، البته ناگفته نماند که پیش‌بینی می‌شود مصرف زغال‌سنگ جهان در سال ۲۰۲۲ رکورد جدیدی را شکسته است و برای نخستین‌بار از مرز ۸ میلیارد تن در یک سال فراتر برود.

وابستگی شدید اروپا به زغال‌سنگ در امسال میلادی، بیشتر به‌دلیل کاهش گاز روسیه به این قاره، آنها را مجبور به استفاده از سایر منابع انرژی از جمله زغال‌سنگ، البته به‌صورت موقتی و کوتاه‌مدت کرد.

امروزه شیوه معدنکاری سنتی در جهان رو به بهبود است. مفاهیم انقلاب صنعتی چهارم در صنعت معدن همانند سایر صنایع به‌سرعت در حال جا افتادن است. استفاده از فناوری‌های نوین، نظیر اینترنت اشیا، در معادن در حال گسترش است و با روند کنونی، شیوه معدنکاری سنتی رفته‌رفته جای خود را به روش‌های نوین خواهد داد. با استفاده از فناوری‌های نوین، هم امکان افزایش و بهبود در تولید میسر است، هم اینکه می‌توان ایمنی کارکنان را تا حد چشمگیری ارتقا و آسیب‌های وارده به محیط‌زیست را نیز کاهش داد.

روزگار معدن

صنایع معدنی

۳
دوشنبه
● ۲۹ خرداد ۱۴۰۲
● ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴
● ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳
● سال ششم ● شماره ۱۰۹۲

زمزم ۳ در آستانه بهره برداری

یکـی از خبرهای مهم هفته هـای اخیر در عرصه صنعت کشـور، اعـلام خبر بهره برداری قریـب الوقوع طرح زمزم ۳ بعنـوان بزرگترین مگامدول آهن اسـفنجی ایـران با هدف تکمیـل زنجیره تولید و تامین کمبود آهن اسـفنجی مورد نیاز کشور در نیمه اول امسال در فولاد خوزستان بوده است. این طرح بزرگ که با سرمایه گذاری ۱۳۸ میلیون یورویی و ظرفیت تولید ۲/۲ میلیون تنی اجرا خواهد شـد، ۶۰۰ نفر را در بخش اجرا و ۲۰۰ نفر را در قسـمت بهره‌برداری مشـغول بـه‌کار می نمایـد. طرح زمزم ۳ از ۱۰ شـرکت دانش بنیان داخلی و ۴۴ شرکت بومی استان خوزستان بهره مند خواهد بود. این خبر نشـان می دهد که شـرکت فولاد خوزسـتان چشـم انداز روشنی را برای حضور فعال و موثر در بازار فولاد ایران و جهان ترسیم نموده و تلاش می کند تا نقش مهم تر و اثرگذارتـری را در عرصه صنعت و اقتصاد کشـور ایفا کند. رفع نیازهای فولادی کشـور، اشـتغال زایی و کاهش مصرف انرژی، حفظ محیط زیست و افزایش مزیت اقتصادی از جمله آثـار و پیامدهای رویکرد حاکم بـر این مجموعه فولادی در کشـور است و سـرمایه گذاری بزرگ طرح زمزم ۳ از همین حیث حائز اهمیت اسـت. فولادسازی از جمله صنایع برتر و استراتژیک در راهبرد توسعه صنعت ایران به شمار می‌رود و نقش پررنگ این صنعت در شـاخص‌های توسعه اقتصادی از جمله تولید ارزش‌افزوده، ایجاد اشتغال، صادرات و ارزآوری، سـهم از بازار، زنجیره تامین و افزایش سطح دانش و فناوری غیرقابل انکار است. اهمیت این صنعت از آنجا بیشتر می شود که ایران در داشتن منابع معدنی مانند سنگ آهن مورد نیاز همواره یک قدم از کشورهای صاحب فولاد مانند کره جنوبی، ژاپن و ترکیه جلو بوده است اگرچه در برهه هایی از زمان در پیشـبرد اهداف توسعه ای در این صنعت با فراز و فرودهایی روبرو بوده ایم. فولاد خوزستان در سال های اخیر پروژه های توسعه ای خود را شتاب داده است و برخی از طرح هایی که سالهاسـت در انتظار بهره برداری از آنها بودیم در سال های اخیر با سرعت مضاعفی به پیش رفته و برخی از آنها اینک در آستانه بهره برداری قرار دارد. در کشور ما با بیشترین ذخایر گازی دنیا و تلاش متخصصان در بومی سازی صنعت احیای مستقیم و برنامه ریزی های صورت گرفته، حلقه آهن سازی بعنوان نقطه قوت ایران در طول زنجیره فولاد کشور محسوب می شـود. با تکیه بر همین مزیت های نسبی بود که ایران با تولید بیش از ۱۶ میلیون تن آهن اسـفنجی در سـال ۲۰۱۶ پس از هند بعنوان بزرگترین تولیدکننده این محصول در دنیا شـناخته شـد و با توجه به نیازهای روز در بازار جهانی، می تواند با تکیه بر مزایای نسـبی در این صنعت، بعنوان بازیگر اصلی بازار آهن اسفنجی جهان تبدیل شود.

از ایـن رو طـرح زمزم ۳ با نگاهی به آینـده، رفع نیازهای صنعت فولاد کشور به آهن اسفنجی و تحکیم جایگاه کشور در این عرصه را هدف گذاری نموده است. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه طرح زمزم ۳ همچون پروژه اسـلب عریض دارای تکنولوژی بالایی اسـت و علاوه بر گسترش و تکمیل زنجیره فولاد، به بهینه تر شـدن مصرف انرژی نیز کمک بسـیاری می کند. ضمن آنکه سـود قابل ملاحظه ای بدلیل بالابودن ارزش افزوده تولید آهن اسفنجی بجای خرید آن نصیب این شـرکت می کند. در دسـتور کار قرار دادن و اجرایی شـدن این مگاپروژه و تسریع در آن و نزدیک شدن به روزهای بهره برداری علیرغم مشکلات و محدودیت های استفاده از انرژی، حکایت از عزم جدی مدیران شـرکت فولاد خوزستان برای توسعه فعالیت ها و اثرگذاری بیشتر در عرصه اقتصادی کشور با چند هدف همزمان دارد و باید آن را به فال نیک گرفت.

مشکل تامین انرژی چگونه حل می‌شود؟

کتایون ملکی

چالـش انرژی امروز به گـره‌ای بزرگ در صنعت فولاد تبدیل شـده اسـت که برای باز کردن آن باید بخش دولتی و خصوصی بسیج شوند و مسیر را برای توسـعه هرچه بیشـتر هموار کنند. اما چرا باوجود منابع غنی از سـنگ‌آهن، گاز و...امروز این صنعت با چالش‌های جدی در راستای تحقق چشم‌انداز خود مواجه شده است. این سوالی است که باید جواب آن را از دل متن پیش رو به‌دست آورد.به گزارش روزگار معدن امروزه عدم توسـعه زیرسـاخت‌ها به‌موازات برنامه‌های معدنی و صنایع معدنی به‌ویژه در حوزه‌ای مثل صنعت فولاد توانسـته است مشکلات زیادی را گریبان گیر فعـالان این صنعت کند. اما همان‌طور که اشاره شد این موضوع تنها مختص صنعت فولاد نیسـت دیگر صنایع نیز بی‌نصیب نمانده‌اند. در این میان کمبود برق به‌خودی‌خود تهدیدی جدی برای صنایعی مثل فولاد، آلومینیوم، سیمان و... است که هرکدام نقش به سزایی در ارزآوری کشور دارند.

در حالی چالش برق در چند سـال اخیر توانسته مشـکلاتی را به همراه داشـته باشد که پیش از آن صنعـت فـولاد و دیگر صنایع با کمبـود گاز مواجه بودنـد و ازاین‌رو تعمیرات مربوط به خطوط تولید را به فصل زمستان منتقل می‌کردند و درنهایت میزان تولید در تابستان را افزایش می‌دادند.

اما درحال‌حاضر در تابستان نیز واحدهای تولیدی با کمبود برق مواجه‌اند و عملا تولید تنها به چند ماه محدود می‌شود. این موضوع باعث شده تا واحدهای تولیدی در ماه‌های دیگر رکوردهای پی‌درپی تولید را داشته باشند تا بتوانند این کمبود را جبران کنند. از سـویی دیگر فعالان و دولت‌هـا با چند راهکار به سـراغ حل مشـکل کمبود برق رفته‌اند تا بتوانند با کمک فولادی‌ها بخشی از این مشکلات را حل کنند. سرمایه‌گذاری سازمان‌های توسعه‌ای جهت احداث نیروگاه یکی از راهکارهای در دسـت اجرا است. در راسـتای اجرای تفاهمنامه سال ۱۴۰۰ در خصوص احداث ۱۰ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاهی توسـط شرکت‌های بزرگ معدن و صنایع معدنی که پیش‌تر بین وزارتخانه‌های نیرو و صمت، امضاشده بود، عصر روز سه‌شـنبه توافقنامه‌ای بین شـرکت «مدیریت شبکه برق ایران» و «نیروگاه قدس سمنان» باهدف تامین بـرق بدون محدودیت از نخسـتین نیروگاه احداث‌شـده با ظرفیت ۳۲۰ مگاوات مبادله شد. در این مراسـم محمد آقاجانلو مدیرعامل شرکت ملی فولاد و منیژه غلامرضایی مدیر زیرسـاخت ایمیدرو حضور داشتند. نیروگاه فوق با سرمایه‌گذاری شرکت سـرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات و با راهبری ایمیدرو، راه‌اندازی شد.

آغاز ساخت ۵ هزار مگاوات نیروگاه

در ایـن نشسـت که بـا حضور مصطفـی رجبی مشهدی مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، سید زمان حسینی مجری طرح احداث نیروگاه‌های صنایع کشـور، مدیرعامل نیروگاه قدس سـمنان و نمایندگانی از وزارت صمت و ایمیدرو برگزار شـد، رجبی مشـهدی مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه بـرق ایران با اشـاره به ماده ۴ قانـون مانع زدایی از توسـعه صنعت برق که به سـاخت نیروگاه توسـط صنایـع تاکید دارد گفت: بعـد از تبادل تفاهمنامه وزارتخانه‌های نیرو و صمت، خوشـبختانه عملیات اجرایی سـاخت ۵ هزار مگاوات نیروگاه شروع‌شده و با توجه به اسـتقبال خوب صنایع، تقاضای احداث نیـروگاه از سـقف ۱۰ هزار مـگاوات نیز عبور کرده و بـه بیـش از ۱۴ هزار مگاوات رسـیده اسـت. وی افزود: شـرکت مدیریت شـبکه برق ایران نسبت به مبادلـه توافقنامـه تامین انرژی بـا صنایع مربوطه، نیروگاه‌های مشـمول تفاهمنامه و شرکت‌های برق منطقـه‌ای در خصوص تامین برق بدون محدودیت صنایع اقدام می‌کند. سـخنگوی صنعت برق گفت: بر اسـاس مفاد توافقنامه، صنایعی که در چارچوب تفاهمنامـه وزارت نیـرو و صمت اقـدام به احداث نیـروگاه کنند، می‌توانند ضمن تامین برق موردنیاز خود از طریق نیروگاه احداث‌شده، برق تولیدی مازاد بر نیاز مصرف خود را به سـایر صنایع عرضه کنند؛ در ایـن صورت صنایع طـرف قرارداد این نیروگاه‌ها شـامل برنامه‌هـای مدیریـت مصـرف نخواهنـد شد. نیروگاه ۳۶۰ مگاواتی باکری سمنان- به‌عنوان نیروگاه نخسـت این تفاهمنامه- با سـرمایه‌گذاری شـرکت سرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات و با سـرمایه‌گذاری ۷۸ میلیون یورو احداث شـد. واحد نخسـت این نیـروگاه، در مردادمـاه و واحد دوم در اسـفند ۱۴۰۱ سنکرون شـدند. هرچند این راهکار می‌تواند برای این مشکل راهگشا باشد و دولت بتواند با همراهی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ آن را برطرف کند، اما فراموش نکنیم در آن‌سـوی ماجرا، واحدهـای فولادی در حـال افزایش ظرفیت تولید هسـتند و واحدهای دیگری در مسـیر احداث قرار دارند. درنتیجه مجوزهای صادرشده می‌تواند مشکل در راهی باشد که بار دیگر وزارت صمت را در مقابل تامین زیرساخت‌ها غافلگیر کند.

ریشه مشکل به کجا می‌رسد؟

اما اینکه امروز صنعت فولاد در آستانه افق ۱۴۰۴ با مشکلات زیادی مواجه است که دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن را زیر سـوال می‌برد، از کجا نشـات گرفته اسـت؟ سال‌ها قبل بر اسـاس میزان ذخایر سـنگ‌آهن کشـور بدون توجه به توسعه اکتشافات و همچنین در اختیار داشتن ذخایر گازی با ترکیب نیروی انسانی، تصمیم برآن شد تا تولید این صنعت در افق ۱۴۰۴ به ۵۵ میلیون تن برسـد و بخشـی از آن راهـی بازارهای صادراتی شـود. اما تصویر امروز صنعـت فولاد نشـان می‌دهد که بـرای هیچ‌یک از زیرسـاخت‌های موردنیـاز این بخـش برنامه‌ریزی دقیـق و مدونی صورت نگرفتـه و امروز درحالی‌که دسـتیابی به ظرفیت اسمی بیش از ۵۵ میلیون تن هم امکان‌پذیر اسـت اما بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود هم با مشـکلات زیادی همراه است. درواقع در سـال‌های گذشته دولت به‌موازات توسعه صنعت فولاد نتوانسـت در بخش زیرساخت‌های لازم برای این تولید شرایط را فراهم کند و این موضوع به‌جایی رسید که شـرکت‌های معدنی خود برای تامین آب اقدام و سرمایه‌گذاری کنند، در بحث احداث نیروگاه وارد کار شوند و در حوزه گاز نیز اعلام آمادگی کنند.

عـدم توسـعه زیرسـاخت همچنین باعث شـد تـا معاونت‌هـای معدنـی و اکتشـافات در برخـی شـرکت‌های فولادی شـکل بگیـرد و فولادی‌ها به سـمت توسعه اکتشافات و معدنکاری بروند. درواقع امروز شـرکت‌های معدنی و صنعتی در حال جبران کم‌کاری‌های دولت در حوزه زیرسـاخت‌ها هستند. موضوعی که در تمام دنیا توسـط دولت ایجاد و در اختیـار فعالان صنعتی قـرار می‌گیرد.امروز فعالان حوزه صنایع معدنی با توجه به تاکید بر بومی‌سازی و همکاری با شـرکت‌های دانش‌بنیان توانسته‌اند بر تحریم‌هـا فائـق آمده و علاوه بر دسـتیابی به‌صرفه جویی ارزی به تامین قطعات در داخل کشور دست پیـدا کنند. این به معنای توانمندی این واحدها در دسـتیابی به دانش فنی اسـت که می‌تواند تولید را افزایش دهند اما نبود زیرسـاخت‌ها از سـرعت کار کـم کرده و هزینه‌های تولید را افزایش داده اسـت. درواقـع اصلی‌ترین مشـکلی که پیـش پای صنایع معدنی در تامین زیرسـاخت‌ها وجـود دارد، فقدان نگاه کارشناسی است که باعث شده نیازهای توسعه صنعت فولاد به‌موازات پیش نرفته و با چالش همراه شوند.

وزیـر جدیـد نگاه کارشناسـی داشـته باشد

در ایـن میان بسـیاری از کارشناسـان و فعالان صنایـع معدنی معتقدند وزارت عبـاس علی‌آبادی به‌عنـوان سـکان‌دار جدیـد صمـت می‌تواند برای حل مشـکلات صنایع فولادی در بعد تامین انرژی امیدوارکننـده باشـد. علی‌آبادی با سـوابق اجرایی می‌توانـد بسـیاری از چالش‌ها به‌ویـژه چالش‌های مربوط به انرژی را با سـرعت بیشتری مرتفع کند و راهکارهای اجرایی برای آن داشـته باشد. بااین‌حال فرامـوش نکنیـم چیدمان تیم اجرایـی وزیر نیز از اهمیت بسـیاری برخوردار اسـت که می‌تواند نقش کاتالیزور را ایفا کند.

سخن پایانی

صنعت فولاد امروز با توجه به ظرفیت‌های معدنی ایران می‌تواند یکی از مهم‌ترین صنایع ارزآوری برای کشـور باشد اما این در صورتی است که چالش‌هایی همچون برق و گاز و... از میان برداشـته شـود و حل ایـن مشـکلات نیازمنـد همراهی دولـت و بخش خصوصی است.

مدیرعامل هلدینگ ومعادن تشریح کرد:

۳ چالش اساسی صنعت فولاد ایران

با توجه به شـرایط اقتصادی حال حاضر کشور، سیاست‌های اتخاذ شـده، نگاه‌ها را به سـمت صنایعی که سـود قابل‌توجه و حاشـیه سود مناسـبی داشـته‌اند، جلب کرده است. بر این اسـاس از این شرکت‌ها خواسته شده است تا مشارکت موثری در توسـعه اقتصادی کشور داشته باشند و پروژه‌های پیشرانان پیشـرفت نیز در همین راسـتا تعریف شـده اسـت. اردشـیر سعدمحمدی، با بیان این مطلب، اظهار کرد: مشکل این جاست کـه تعریف چنیـن پروژه‌هایی با هدف اصلـی این بنگاه‌ها که بیشینه کردن انتفاع است، قابل جمع کردن نیست. به گونه‌ای که تامین مالی این پروژه‌های تعریف‌شـده، چالش اساسی این شرکت‌ها در سال‌جاری و سال‌های آینده خواهد بود. او بر این اساس تاکید کرد: برای تحقق اهداف بلندمدت نیازمند تعریف یک نقشـه راه بلندمدت هستیم و تمامی سیاستگذاری‌ها باید در راسـتای تحقق اهداف بلندمدت باشد. مدیرعامل هلدینگ سـرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات (ومعادن) شرکتی که بـه منظور فائق آمدن بر مشـکلات حـوزه معدن و به‌خصوص صنعت فولاد اقدام به تکمیل زنجیره ارزش و برقراری توازن در زنجیره ارزش گروه کرده است، در خصوص چالش‌های زنجیره فولاد، نوشت: ظرفیت‌های ایران در زمینه منابع معدنی و انرژی، موجب توسـعه زنجیره ارزش فولاد به‌ویژه در دهه اخیر شـده، بـه طوری که عـلاوه بر تامین نیاز داخل، امکان صادرات فولاد و محصولات فولادی به سایر کشورها نیز فراهم شده است. در حال حاضر ظرفیت تولید کنسـانتره، گندله، آهن اسـفنجی و فولاد خام در کشور به ترتیب معادل ۶۹، ۶۷، ۴۴ و ۳۷ میلیون تن اسـت و بر اسـاس سند چشـم‌انداز ۱۴۰۴، ظرفیت تولید در طـول زنجیـره فـولاد باید به ترتیب بـه ۸۲، ۷۷، ۵۳ و ۵۵ میلیـون تن افزایش یابد. او افـزود: البته ناگفته نماند ظرفیت سـایر طرح‌های در دست اجرا بسیار فراتر از این مقدارهاست. برآورد می‌شـود حجم سـرمایه‌گذاری موردنیـاز برای تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، بیش از ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار باشد. به اعتقاد این استاد دانشگاه، مهم‌ترین چالش برای تحقق اهداف چشم‌انداز زنجیره فولاد، تامین زیرساخت‌هاست. سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت و تامین انرژی بسیار عقب‌تر از سرمایه‌گذاری احداث واحدهای فولادی است؛ به طوری که برآورد می‌شود تحقق اهداف چشم‌انداز، نیازمند سرمایه‌گذاری ۸ میلیارد دلاری در حوزه زیرسـاخت باشـد که از این مقدار ۳ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار سـهم بخش توسـعه ریلی و ۲ میلیـارد و ۱۰۰ میلیـون دلار نیز سـهم بخش نیروگاه، خط و پست برق است.

چالش‌های صنعت فولاد

سـعدمحمدی در این یادداشت با اشاره به ۳ چالش اساسی صنعت فولاد ایران آورده است: صنعت فولاد یکی از مهم‌ترین، اسـتراتژیک‌ترین و تاثیرگذارترین صنایع کشور است و توسعه هـر چه بیشـتر این صنعت می‌تواند ضامن شـکوفایی اقتصاد کشـور باشـد. اما به‌رغم اهمیتی که ایـن صنعت برای اقتصاد کشـور دارد، زنجیره تولید آن با ۳ چالش اساسی مواجه است. نخستین چالش در خصوص تامین مواد اولیه است، چرا که نبود یک برنامه مدون برای افزایش اسـتخراج و تولید سنگ‌آهن به عنوان خوراک اولیه محصولات فولادی، تهدیدی برای زنجیره تامین این صنعت در سال‌های آتی خواهد بود. او افزود: دومین چالشـی کـه این صنعت در حـال حاضر با آن مواجه اسـت، تامین سرمایه موردنیاز به منظور سرمایه‌گذاری در بخش‌های زیرسـاختی مرتبط بـا این صنعت به‌ویـژه راه‌های مواصلاتی زمینی اسـت که از مهم‌ترین بسـترهای لازم برای توسعه این صنعت محسوب می‌شوند. عدم‌تمایل شرکت‌های خارجی برای تامین سـرمایه به دلیل وجود تحریم‌هـای اقتصادی در طول سال‌های گذشته نیز مزید بر علت شده است.

به گفته مدیرعامل هلدینگ ومعادن، سومین چالش، ضعف در تامین مالی پروژه‌های فولاد است. با توجه به اینکه موضوع تامین منابع مالی موردنیاز پروژه‌ها از اصلی‌ترین عوامل تعریف یـک پروژه قبل از راه‌اندازی آن اسـت و کمبود منابع مالی در کشـور و عدم‌توانایـی تامیـن مالی از داخل کشـور در اجرای پروژه‌هـا، جذب منابـع مالی خارجی برای توسـعه طرح‌های فولادی، امری ضروری اسـت. این در حالی اسـت که بر اساس تجربه سال‌های گذشته، صنعت فولاد در استفاده از منابع مالی خارجی نیز چندان موفق نبوده است. تا جایی که به‌رغم دریافت منابـع مالی خارجی در معـدود پروژه‌های فولادی که معمولا زمان زیادی نیز صرف اخذ آنها شده است، به دلیل ضعف‌های سـاختاری و وجود محدودیت‌ها در تبادلات مالی خارجی، در استفاده به موقع از این منابع مالی خارجی و فاینانس موفقیتی حاصل نشـده اسـت، به گونه‌ای که بعضا با طولانی‌شدن زمان اجرای پروژه‌ها، تمدید چندباره اعتبارات اسـنادی و همچنین پرداخت اقسـاط با توجه به سررسـید شدن آن بدون پیشرفت فیزیکی قابل قبول در طرح‌ها رخ داده است.

سعدمحمدی در بخش پایانی این یادداشت، به پروژه‌های در دسـت اقدام ومعادن اشاره کرده و افزوده است: سیاست اصلی هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، تکمیل زنجیره ارزش و برقراری توازن در زنجیره ارزش است. به عنوان مثال هر چند که تامین برق موردنیاز صنایع یک وظیفه حاکمیتی است اما کمبود برق و قطعی مکرر آن موجب عدم‌النفع زیادی برای شرکت‌های گروه می‌شـود. از این رو، هلدینگ سرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات خود را ملزم می‌داند با تاسیس نیروگاه بـرق در حـد توان این مشـکل را تقلیل دهـد. کمااینکه یک هلدینـگ تخصصـی در حوزه برق تحت عنوان شـرکت «پویا انرژی» ذیل هلدینگ سـرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات ایجاد شـده اسـت. مدیرعامل شرکت سـرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات همچنین نوشـته اسـت: با توجه به پیش‌بینی کمبود سنگ‌آهن، شرکت اکتشاف «تجلی صبا» تاسیس شده که ماموریت اصلی آن اکتشـاف در پهنه‌های جدید است. تمام این سیاسـت‌ها برای برقراری تـوازن در زنجیره صورت گرفته و همه تلاش هلدینگ سـرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات این اسـت که رسـالت خود را به عنوان هلدینگ تخصصی در حوزه معادن کشور به درستی انجام دهد تا ضمن حفظ منافع سهامداران این هلدینگ، گام موثری در توسعه کشور برداشته شود. به گفته سـعد محمدی، هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات رسالت خود را توسعه بخش معدن کشور می‌داند و بـا توجه به تمامی ریسـک‌های موجود، این هلدینگ اعتقاد دارد که این همان مسیری است که منافع تمامی ذی‌نفعان این هلدینـگ را تامین خواهد کرد. با این حال، طرح‌های توسـعه هلدینگ تنها منوط به بخش بالادسـتی نمی‌شود و با توجه به سودآوری پایین‌دسـت زنجیره، شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معـادن و فلزات، در ایـن زمینه نیز پروژه‌هایـی تعریف کرده اسـت. او اضافه کرد: مهم‌ترین برنامه‌های اکتشافی هلدینگ از طریق شرکت صبانور انجام می‌شود. پهنه‌هایی شامل شهرک، باباعلـی و گلالی به منظور بالا بردن میزان اسـتخراج در حال حاضر در دسـت حفاری قرار گرفته‌اند. پیش‌بینی می‌شود طی ایـن پروژه‌های حفاری، هلدینـگ حداقل به ۱۰۰ میلیون تن ذخیره قطعی در این مناطق دسـت یابد. همچنین به واسـطه فولاد قروه، بیجار و اقلید که در غرب کشـور با سـرمایه‌گذاری هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در حال احداث هستند، دو پهنه قروه و بیجار نیز در دست اکتشاف قرار خواهد گرفت. دو پهنه‌ای که تاکنون کار اکتشـافی چندانی روی آنها صورت نپذیرفته اسـت اما پیش‌بینی می‌شـود به هاب معدنی غرب کشـور تبدیل شـود و خوراک سه شرکت فولادسازی در دست احداث از این محل تامین شود. به گفته وی پهنه دیگری که کارهای اکتشـافی روی آن در حال انجام اسـت، پهنه راور در منطقه کرمان اسـت. این پهنه حاوی معدن سـرب و روی است. مهم‌ترین پهنه‌ای که به تازگی در دست اقدام قرار گرفته پهنه جانجاسـت. قرار است در نهایت از این پهنه ۱۳۰ هزارتن کنسانتره مس به مدت ۲۵ سال تولید شود. بر اساس محاسبات فعلی، ذخیره قابل برداشت این معدن، ۳۱۲ میلیون تن با عیار متوسط ۲۶/ ۰درصد مس ارزیابی شده است.

یادداشت

با آزمون و خطا به جایی نمی‌رسیم

فریبرز مسعودی
عضو هیات علمی و رئیس قطب و مرکز گوهرشناسی دانشگاه شهید بهشتی

از یک‌سـو ایران تاریخچه‌ای باسـتانی در زمینه استخراج گوهرسـنگ‌ها و گوهرتراشی را پشت‌سر خود دارد که تا امروز دوام یافته است و از سوی دیگر، حوزه گوهرسنگ‌ها ظرفیت اشتغالزایی بالایی دارد و بازار پرسود و ارزآوری دارد. اما سوال مهم این است که چطور می‌توان این ظرفیت‌های بالقوه را به فعل درآورد. برای پاسخ به این پرسش باید ابتدا مشخص شود که طرح و نقشه‌ای که برای این صنعت در نظر گرفته شـده، چیست و قرار است در کجای زنجیره گوهرسـنگ قرار بگیریم؟ به عبارت دیگر، اگر بدون برنامه‌ریزی و با اتکا به پیش‌فرض‌هایی درباره امکان اشتغالزایی در حوزه گوهرسنگ اقداماتی آغاز کنیم و بخواهیم به شیوه آزمون و خطا پیش برویم، راه به جایی نخواهیم برد و امکان رقابت با دیگر کشـورها را از دسـت می‌دهیم. پـس پیش‌نیاز ضروری برای برنامه‌ریـزی در این حوزه، مطالعه و شـناخت بازار است. اگر تمرکز روی گسترش بازار گوهرسنگ‌های داخـل کشـور از جمله فیروزه و عقیق اسـت، باید بدانیم تقاضا برای این ۲ گوهرسـنگ چقدر است و چطور می‌توان آن را افزایش داد. کشور ترکیه حدود ۸ دهه پیش و براساس ظرفیت‌های موجود، تصمیم گرفـت ۲۰ درصد درآمـد ناخالص داخلی خود را از صنایع پوشـاک و نسـاجی تامین کند. هدف اصلی توسـعه اشـتغال و ایجاد درآمد بـرای مردم بود در مرحله بعد باتوجه به همه نقاط قوت و ضعف کشور، از نـرخ انرژی گرفته تا نیـروی کار و... برنامه‌ریزی کردنـد که چه تعـداد کارخانه و کارگاه نیاز اسـت و چنـد نفر می‌توانند در این بخش مشـغول به کار شـوند. و به این ترتیب اقتصاد آن کشور، کاملا مهیا شـد. صنعت پوشـاک و نسـاجی با تاسـیس بانک توسـعه دولتـی پا گرفت و به‌تدریـج این صنعت به حدی رشـد کرد که به سـتون‌فقرات اقتصاد ترکیه تبدیل شـد. در دهه‌هـای ۸۰ و ۹۰ میلادی صنایع نساجی و پوشاک ۴۰ درصد از درآمد ارزی صادراتی ترکیه را تامین کرد و هم‌اکنون نیز نخستین بخش اقتصادی تامین‌کننده خالص درآمد ارزی این کشور به شمار می‌رود. براساس این مدل دست اندرکاران و مسـئولان باید در برنامه‌ریزی‌هـای خود با توجه بـه واقعیت‌ها پیش برونـد. نمی‌توان تنها باتوجه به اینکه صنعت گوهرسـنگ، فعالیتی بسـیار درآمدزا اسـت، امید داشت چندین هزار شغل در این زمینه ایجاد شود. اول باید بدانیم در این چرخه می‌خواهیم چه‌کاری انجـام دهیم و بعد باتوجه به ظرفیت‌های موجود و ظرفیت بازار مشـخص کنیم که چند نفر می‌توانند در این حوزه وارد شـوند و کسـب‌وکاری راه‌انـدازی کنند.یکی دیگر از مشـکلات بزرگی که فعالان حوزه گوهرسـنگ (البته به استثنای عقیق و فیروزه) را به‌شـدت آزار می‌دهد، دشواری واردات و صادرات اسـت. واقعیت این اسـت که از یک‌سـو، حجـم گوهرسـنگ‌های موجود در کشـور ما زیاد نیسـت و از سوی دیگر، واردات آن ممنوع است. به این ترتیب، مثل سایر محصولات دیگری که فراوانی کمی دارد، به‌صورت قاچاق به کشـور وارد می‌شود. قاچاق گوهرسنگ از ایران به دیگر کشورها هم وجود دارد و درباره گارنت یا دمانتوئیدهای کرمان به‌شکل جدی‌تری به‌چشم می‌خورد. این نوع سنگ و امثال آن به‌خاطـر زیبایی خاص خود، به دیگر کشـورها قاچاق می‌شـود و به نام کشـورهای دیگری که در این زمینه شهرت بیشتری دارند، به‌فروش می‌رسد و در حالـی که اگر فرآیند فـرآوری در داخل انجام شـود، ارزش‌افزوده بیشتری به‌دست می‌آید. جالب اسـت، بدانیـم که از بـازار ۱۲۰۰ میلیـارد دلاری گوهرسـنگ دنیا، کشور سوئیس با ۹۸ میلیارد دلار گردش مالی، در صدر لیسـت قـرار دارد، در حالی که این کشـور ذخیره گوهرسـنگ نـدارد و تنها با سرمایه‌گذاری در بخش فرآوری، تراش و برندسازی به چنین جایگاهی رسـیده اسـت. رتبه‌های بعدی به هنگ‌کنـگ، امریکا، هند، چین، امارات و... تعلق دارد، امـا کشـور ما، باوجـود اینکه تمـام زنجیره ارزش‌افـزوده گوهرسـنگ را دارد، در میـان ۱۸۰ کشور فعال در بازار این صنعت، رتبه ۱۰۵ را به خود اختصـاص داده و تنهـا در حدود ۴۰۰ میلیون دلار گردش مالی داشـته است. سخن آخر اینکه، به‌نظر می‌رسد مهم‌ترین نیاز این صنعت، بازنگری و تغییر قوانیـن تجاری مربوط، تسـهیل واردات، صادرات و بازرگانی داخلی اسـت. علاوه بر این، استفاده از نظر و توان دانش‌بنیان‌ها هم در این مسیر می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

روزگار معدن

معدن

۴ دوشنبه
• ۲۹ خرداد ۱۴۰۲
• ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴
• ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۰۹۲

شورای عالی معدن:

فرمول نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن تغییر نخواهد کرد

براساس جدیدترین تصمیم شورای عالی معادن، فرمول نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن تغییر نخواهد کرد.

جدیدترین مصوبه شورای عالی معادن موضوع تعیین قیمت پایه مواد معدنی در سال ۱۴۰۱ در نامه شماره ۴۰۱۳۴۰ مورخ ۲۲ خردادماه جاری توسط دبیر شورای عالی معادن ابلاغ شده است. در این ابلاغیه تاکید شده است: فرمول محاسبه حقوق دولتی معادن تغییر نخواهد کرد، ضمن اینکه محاسبه و ابلاغ حقوق دولتی به‌صورت الکترونیکی و از طریق سامانه کاداستر خواهد بود.

در همین حال، حقوق دولتی قطعی هر معدن با توجه به قیمت‌های پایه ابلاغی و برابر ماده ۶۲ و ۶۳ آئین نامه اجرایی قانون معادن در مهلت قانونی مقرر محاسبه، ابلاغ و ظرف مهلت قانونی مقرر در ماده ۶۳ آئین نامه اجرایی قانون معادن وصول شود. همچنین در اخذ حقوق دولتی معادن اجرای ماده ۶۵ و ۱۱۸ آئین نامه اجرایی قانون معادن به فراخور موضوع لازم الاجرا خواهد بود.

روزگار معدن تاثیر معدنکاری بر بیابان‌زایی را بررسی کرد:

معضل کهن معادن

عکس: آیدا فریدی

گیتا جاودانی

فارغ از اینکه معدنکاری نقش بسیار مهمی در اقتصاد دنیا و به‌ویژه کشور ما ایفا می‌کند، برای اثبات ضرورت آن همین بس که بدانیم هر فرد از صبح که چشم باز می‌کند تا شب که می‌خوابد، ده‌ها ماده معدنی مصرف می‌کند. از طرف دیگر، می‌دانیم که دستکاری طبیعت حتی در اندازه‌های کوچک، آثار و نتایج مخربی برای محیط‌زیست در بر دارد و به این قیاس، تکلیف فعالیت‌های معدنی که ابعاد گسترده‌ای دارند، روشن است. کارشناسان معدن و محیط‌زیست اعتراف دارند که معدنکاری با تخریب خاک، آب، پوشش گیاهی و زندگی جانوری ارتباط مستقیمی دارد و یکی از عوامل موثر در تشدید پدیده بیابان‌زایی است. ماجرا پیچیده است و هنوز بشر راه‌حلی نیافته تا این ۲ حوزه را با هم آشتی دهد تا نه محیط‌زیست و حیات بشر به‌خطر بیفتد و نه معدنکاری تعطیل شود. در گزارش امروز «روزگار معدن»، محمد مسن‌آبادی، کارشناس و فعال معدن و تورج فتحی، معاون دفتر حفاظت آب‌وخاک سازمان محیط‌زیست نظر خود را درباره این چالش و راه‌حل عبور از آن با ما در میان گذاشتند.

مهم‌ترین چالش بشری

محمد مسن‌آبادی ـ کارشناس و فعال معدنی: پس از چالش‌های تغییر اقلیم و کاهش آب شیرین، بیابان‌زایی مهم‌ترین چالش بشر در قرن جاری است. براساس اعلام رئیس سازمان منابع‌طبیعی و آبخیزداری کشور در نشست تخصصی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی، میزان بیابان‌زایی در کشورمان سالانه حدود یک میلیون هکتار و فعالیت‌های بیابان‌زدایی حدود ۳۰۰هزار هکتار در سال است. تاکنون پژوهش‌های مختلفی برای بررسی عوامل بیابان‌زا در جهان و داخل کشور انجام شده و عوامل موثر در آن موردارزیابی قرار گرفته و براساس بررسی‌های انجام‌گرفته، بخشی از گسترش بیابان‌ها ناشی از فعالیت معدنکاری است. عوامل موثر در بیابان‌زایی در ایران را می‌توان به موارد زیر مربوط دانست: عوامل توسعه و تکنولوژیکی، مدیریتی، آب و کشاورزی، سیاست و قوانین و عوامل اجتماعی و اقتصادی که معدن بخشی از عوامل توسعه و تکنولوژیکی است.

افزایش فرسایش‌پذیری

در سال‌های اخیر، استفاده از شاخص‌های مختلف برای ارزیابی روند تخریب و احیا در عملکرد اکوسیستم انجام شده، به‌عنوان‌مثال، موسسه CSIRO در استرالیا، روشی با عنوان تجزیه‌وتحلیل عملکرد چشم‌انداز ابداع کرده است تا اثرات معدنکاری در استرالیا را بررسی و پایش کند. این روش تاکنون به‌طورگسترده‌ای در سراسر جهان و در اکوسیستم‌های گوناگون مورداستفاده قرارگرفته است و با استفاده از این روش وضعیت عملکرد خاک سطحی را موردبررسی قرار داده‌اند. نتایج تحقیقات برای برخی معادن نشان داده که با استحصال معادن، پوشش گیاهی و پوشش سنگفرش محافظ سطح خاک، به‌کلی از بین رفته و به‌موجب آن قابلیت فرسایش‌پذیری این مناطق افزایش یافته است و تخریب قطعات گیاهی بر ساختار و عملکرد اکوسیستم تاثیر سوء داشته و باعث تسریع روند بیابان‌زایی در مناطق تحت استخراج معدن شده، همچنین تغییر برخی خواص فیزیکی و شیمیایی خاک در اثر برداشت معادن نیز تا حدی بر ویژگی‌های عملکردی خاک سطحی این مناطق تاثیر داشته است.

مدیریت خطرات

چرخه حیات معدن شامل ۴ فاز اصلی است که در فاز آخر که مربوط به زمان بسته شدن معدن است، بازسازی زمین‌های معدن مطرح شده است. بازسازی (Reclamation) به عملیاتی اطلاق می‌شود که موجب آماده‌سازی زمین‌های استخراج‌شده برای استفاده مجدد می‌شود. البته این آماده‌سازی لزوما منجر به حفظ شکل و حالت اولیه زمین قبل از استخراج نمی‌شود. عملیات بازسازی بخشی از معدنکاری است که باید در روش‌های استخراج موردتوجه قرار گیرد. بهترین طراحی و برنامه‌ریزی برای اکتشاف تا فرآوری معدن، به طرح و برنامه‌ای اطلاق می‌شود که از شروع عملیات معدنکاری به بازسازی معدن توجه داشته باشد. به‌عبارتی، نخستین و مهم‌ترین اقدام برای جلوگیری از بیابان‌زایی، انجام معدنکاری مسئولانه و هوشمند است. به‌این‌ترتیب، در فرآیند اکتشاف حداقل تخریب انجام می‌شود و تا حد ممکن از جاده‌سازی بی‌فایده و ایجاد ترانشه جلوگیری خواهد شد. در فرآیند استخراج به‌ویژه استخراج به روش روباز که میزان تخریب ۲ تا ۱۱ برابر بیشتر از معدنکاری زیرزمینی است، باید پیت نهایی تا حد ممکن بهینه باشد و جاده‌های مناسب با فعالیت طراحی و ایجاد شود. دامپ‌های باطله در مکان مناسب طراحی شوند. از انتشار گردوغبار تا حد ممکن جلوگیری می‌شود و در طراحی‌های انجام‌شده پوشش گیاهی نیز به‌عنوان پارامتر مهم در نظر گرفته شود. همچنین، در فرآیند فرآوری نیز جلوگیری از انتشار گردوخاک و گازهای سمی کارخانه‌های فرآوری و جلوگیری از آلودگی آب از مهم‌ترین نکات در کنترل آلودگی معادن به‌شمار می‌رود. مراحل فوق بخشی از انجام معدنکاری مسئولانه و هوشمند است. امروزه بخشی از شرکت‌های معدنی در داخل ایران در فعالیت بیابان‌زدایی نقش دارند و گونه‌های خاص گیاهی را کشت می‌کنند. ایجاد فضای سبز و نگهداری از آن، همچنین کنترل بخشی از اراضی منابع‌طبیعی که به‌دست آنها انجام می‌شود، در روند بیابان‌زدایی بسیار موثر است.

مسئولیت دولت و بهره‌بردار

شیوه‌های نظارتی، بازرسی‌های دوره‌ای و توقف در بهره‌برداری معدن برای بهره‌بردار، علاوه بر صدور مجوزها و ارائه اظهارنامه‌های محیط‌زیستی می‌تواند برای کنترل آلودگی‌های آب، خاک و هوا ناشی از فعالیت معدنکاری باید موردتوجه قرار گیرد. در صورت مشاهده مخاطرات شدید زیست‌محیطی جریمه‌های مالی به‌علت ارزش‌افزوده قابل‌توجه در بخش معدن نمی‌تواند به‌هیچ‌وجه بازدارنده باشد، بلکه باید مسئولیت بازسازی بخش تخریب‌شده نیز به بهره‌بردار واگذار شود.علاوه بر وضع قوانین، نظارت و برخورد حقوقی، آموزش و فرهنگ‌سازی نیز نقش بازدارنده‌ای در اصلاح رفتارها و فعالیت‌ها در طولانی‌مدت داشته است. همچنین، باتوجه به انجام عملیات بهره‌برداری در منطقه و تجهیزات در اختیار آنها بهتر است که دولت طرح بیابان‌زدایی و بازسازی معدن را برعهده بهره‌برداران بگذارد و تنها نقش نظارتی داشته باشد.

زمان طولانی جبران آسیب‌ها

تورج فتحی ـ معاون دفتر حفاظت آب‌وخاک سازمان محیط‌زیست: اصولا فعالیت معدنی دارای اثرات تخریبی بر محیط خاک است و تخریب لایه زنده خاک در مناطق بیابانی صدمات جدی‌تری به محیط‌زیست وارد می‌کند. از آنجایی که محیط خاک در مناطق بیابانی ایران شرایط شکننده‌تری نسبت به سایر مناطق دارد، در نتیجه وقتی خاک یک منطقه بیابانی تحت‌تاثیر فعالیت معدنی قرار می‌گیرد، باید زمان بسیار بیشتری برای جبران صدمات و آسیب‌ها صرف کرد. به‌عنوان‌مثال، اگر فعالیت‌های معادن فلزی را در نظر بگیریم، فعالیت آنها به‌ویژه در مراحل کانه‌آرایی و دفع باطله‌های حاصل از این عملیات، به‌شدت روی محیط خاک اثر می‌گذارد. به‌فرض سدهای باطله یا محل‌های انباشت باطله می‌توانند تحت‌تاثیر فعالیت‌های جوی و باد به‌علت ریزدانه بودن از محل سد باطله جابه‌جا بشوند و محیط خاک اطراف معدن را تحت‌تاثیر قرار بدهند.

ضرورت بررسی جداگانه

اگر قرار باشد معدنی موارد زیست‌محیطی را رعایت کند تا اثرات تخریبی و آلودگی به‌حداقل برسد، باید باتوجه به ویژگی‌های توپوگرافی و جغرافیایی برای همان بررسی‌های زیست‌محیطی دقیق و مستقل انجام شود، زیرا نمی‌توان حتی ۲ معدن فلزی مشابه هم در یک منطقه یافت که اثرات زیست‌محیطی یکسانی داشته باشند. بنابراین، باید با مطالعه دقیق و اتخاذ راهکارهای مناسب، آثار آلودگی ناشی از فعالیت معدنی را تا جای ممکن به‌حداقل رساند. علاوه بر این، با اجرای برنامه‌های بازسازی و احیا و مدیریت محل انباشت باطله، چه باطله سنگی باشد یا باطله‌های ناشی از کانه‌آرایی و فرآوری، می‌توان نشت آلودگی‌ها را به محیط‌های پذیرنده تا جای ممکن کاهش داد و از آسیب‌های جدی‌تر کاست.

اهمیت جانمایی

برای جلوگیری از آلودگی آب‌های زیرزمینی یا آب‌های سطحی معمولا باید در نقشه سایت معدنی محل کارخانه فرآوری، کانه‌آرایی و محل انباشت باطله‌ها یا دامپ باطله با رعایت ملاحظات محیط‌زیستی به‌درستی جانمایی شود. اگر این مرحله به‌درستی انجام شود، می‌توان امیدوار بود که هم فرسایش و تخریب خاک به‌حداقل برسد و هم زهاب‌ها و رواناب‌ها از آلودگی مصون بمانند؛ به‌ویژه درباره سدهای باطله می‌توان با حفر گمانه‌های پایش و انجام مراقب‌های لازم اطمینان یافت که به سفره آب‌های زیرزمینی محدوده معدن، نشت نداشته باشد و از طریق این مراقبت‌ها تا جای ممکن از آلودگی و تخریب محیط‌زیست جلوگیری شود.

پایش مداوم زیست‌محیطی

در کشورهای معدنی پیشرفته، محل‌های انباشت باطله‌ها برای جلوگیری از انتشار آلودگی و نشت آن به آب‌های زیرزمینی به‌صورت مرتب و ماهانه نمونه‌برداری می‌شود و مراقبت‌های لازم به‌عمل می‌آید تا اگر کوچک‌ترین نشتی از سایت دفع باطله اتفاق افتاد، بلافاصله وارد عمل شوند و از ادامه نشت احتمالی جلوگیری کنند، چرا که اگر از این موضوع غفلت شود و آلودگی از سد باطله یا محل انباشت آنها وارد سفره آب‌های زیرزمینی شود، چند مشکل اتفاق می‌افتد. نخستین مشکل این است که باید آب‌های زیرزمینی محدوده مطالعه شود و این مطالعه بسیار زمانبر و پرهزینه است و بعد از اینکه مطالعات انجام گرفت، کار پاکسازی آلودگی آب زیرزمینی به‌مراتب نسبت به مراحل قبلی، یعنی انجام مطالعه پیچیده‌تر، زمانبرتر و بسیار پرهزینه‌تر خواهد بود. بنابراین، حفر گمانه‌های پایش به پیشگیری و جلوگیری از ایجاد نشت و نفوذ آلودگی به آب‌های زیرزمینی کمک می‌کند. اگر بخواهیم روشن و شفاف درباره کوتاهی دولت‌ها در این زمینه صحبت کنیم، باید به این نکته اشاره‌کنیم که بیشتر معادن بزرگ دولتی ما، به‌عنوان‌مثال معادن مس که زیرمجموعه شرکت ملی مس قرار دارند یا معادن بزرگ آهن و... متاسفانه تمهیدات و برنامه‌های مناسب برای جلوگیری و کنترل آلودگی و تخریب محیط‌زیستی ندارند و در مقایسه با معادنی که به‌صورت مستقل و غیردولتی و در بخش خصوصی مدیریت می‌شوند، به‌شکل چشمگیری عقب‌تر هستند، پس نخستین و مهم‌ترین مشکل زیست‌محیطی همین بی‌توجهی دولت به ضوابط زیست‌محیطی است.

مسئولیت معدنکار و بهره‌بردار

به‌نظر من، معدنکاران در مناطق بیابانی ۲ مسئولیت اصلی دارند که باید آن را مدنظر قرار دهند؛ اول رعایت ملاحظات محیط‌زیستی در طول زمان بهره‌برداری از معدن است که شامل معدنکاری، کانه‌آرایی و ایجاد دامپ‌های باطله است و در نهایت هم، وقتی معدن در حال تعطیلی است، باید دامپ‌های باطله به‌درستی و با رعایت استانداردهای فنی امحا شود، چون بعد از متروکه شدن معدن، وقتی دامپ باطله و محل انباشت باطله‌ها باز می‌ماند، به کانون آلودگی برای محیط‌های پذیرنده اطراف خود تبدیل می‌شود. بنابراین، مهم‌ترین مسئولیت بهره‌برداران از معادن فلزی، به‌ویژه در مناطق خشک کشور، این است که موضوع تعطیلی معادن را جدی بگیرند و بازسازی و احیای قسمت‌های تخریب‌شده را همزمان با فعالیت معدن پیگیری کنند تا در زمان تعطیلی معدن با کمترین هزینه بتوانند نسبت به حفظ محیط‌زیست وظیفه اجتماعی و قانونی خود را انجام دهند.

معدنکاری هوشمندانه

معدنکاری هوشمند در کشور ما با مشکلات و مسائل فنی دست به گریبان است و نیازمند آن است که زیرساخت‌ها در کشور توسعه بیشتری پیدا کند، زیرا معادن معمولا در مجاورت شهرها و مناطق نزدیک به زیرساخت‌های اصلی قرار ندارند تا بتوانند از امکانات لازم برای استفاده از تجهیزات هوشمند بهره ببرند. به‌فرض در مناطق دوردست و متروکه که حتی دسترسی به آنتن موبایل هم امکان‌پذیر نیست، نمی‌توان معادن را از طریق سیستم‌های هوشمند مدیریت کرد، اما معادن به‌ویژه آنهایی که بیش از ۵۰ نفر پرسنل دارند، باید با نصب سنسورهای هوشمند و انجام پایش‌های آنلاین، آلودگی هوا، آب‌های سطحی و زیرزمینی را مرتب رصد کنند و اگر زیرساخت‌های لازم در محدوده معدن برقرار نباشد، باید اطلاعات را به‌صورت فصلی یا ماهانه به مراکز نزدیک خود ارسال کنند که تا جای ممکن فعالیت‌های آنها تحت مراقبت‌ها و پایش‌های محیط‌زیستی قرار گیرد.

راهکارهایی برای حل مشکلات

پیشنهادی که می‌توان برای مدیریت معادن در مناطق خشک و بیابانی کشور ارائه داد، این است که پیش از هر اقدامی، حاکمیت معدن قوانین و مقررات را موردبازنگری قرار دهد و آن را بازتعریف کند. متاسفانه حفاظت از محیط‌زیست در خود قانون معادن یا در اصلاحیه آن نقشی نداشته و ندارد و تنها ماده ۱۱۶ در آیین‌نامه اجرایی آورده شده که در آن گفته شده که رعایت مسائل محیط‌زیستی مستلزم وضع آیین‌نامه‌ای است که باید با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مثل وزارت صمت و سازمان محیط‌زیست تدوین شود، اما متاسفانه یکی از مشکلات عمده بیشتر معادن کشور تعارضات اجتماعی است که همه معدنکاران کشور آن را به‌نحوی از انحا تجربه می‌کنند، در حالی که در بقیه نقاط دنیا، تعارضات اجتماعی در خود قانون از ابتدا پیش‌بینی شده است و معدنکاران کمترین مشکل را از این نظر با اهالی ساکن در منطقه و جوامع بومی تجربه می‌کنند. این یکی از معضلاتی است که همه معدنکاران از نقطه شروع فعالیت خود در مراحل اکتشاف تا زمان بهره‌برداری با آن مواجهند و بخشی از این تعارضات به صدمات محیط‌زیستی فعالیت‌های معدنی مربوط است و بحث محیط‌زیست هم متاسفانه در جای خود در چارچوب قانون اصلاح قانون معادن به‌ویژه برای معادنی که خارج از مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان محیط‌زیست قرار دارند، قربانی شده است.

سخن پایانی

براساس ماده ۲۵ قانون معادن یا ماده ۱۷ اصلاحی، ترمیم و احیای محدوده معدنکاری‌شده برعهده سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور گذاشته شده است. منبع مالی سازمان بخشی از حقوق دولتی است که از خزانه دریافت می‌کند. طبق قانون باید ۱۲ درصد از حقوق دولتی در مرحله بهره‌بردار و ۱۵ درصد در مرحله اکتشاف به این مجموعه اختصاص پیدا کند، اما به‌گفته کارشناسان سازمان جنگل‌ها، بخش اعظم این حقوق به سازمان پرداخت نمی‌شود و با دست خالی نمی‌توان اقداماتی چشمگیر و اساسی انجام داد. انتظار می‌رود باتوجه به ضرورت حفظ محیط‌زیست و لزوم تداوم فعالیت‌های معدنی، دولت علاوه بر نظارت جدی‌تر بر عملیات معدنکاری، اعتبارات مربوط به ماده ۱۷ را در اختیار سازمان جنگل‌ها قرار دهد تا بتوانند با عمل به وظیفه قانونی خود جلوی تخریب بیش‌ازپیش محیط‌زیست را بگیرند.

روی خط خبر

برنامه توسعه ۵ عنصر حیاتی و راهبردی توسط ایمیدرو طی سال جاری

ایمیدرو در راستای توسعه ۱۶ عنصر حیاتی و راهبردی؛ برنامه ریزی برای توسعه پنج عنصر لیتیوم، بیتومین، نیکل، تیتانیوم و کبالت را در سال جاری هدفگذاری کرده است.

حوزه هایی از بخش معدن و صنایع معدنی در کشور است که نیازمند توسعه است.

در دنیا بر اساس وابستگی اقتصادی و جهت گیری های صنعتی بین المللی، عناصری به عنوان عناصر راهبردی و حیاتی تعریف و برنامه ریزی منسجمی در جهت تامین این عناصر، استحصال و فرآوری و تولید محصولات راهبردی انجام می شود.

در ایمیدرو سند مرتبط با عناصر حیاتی و راهبردی تهیه شده و در این زمینه ۱۶ عنصر مورد توجه است. برنامه های این حوزه شامل شناسایی ذخایر موجود، شناسایی دقیق، چگونگی فرآوری آنها، دستیابی به دانش فنی مورد نیاز و تولید این عناصر است.

تمرکز بر فرآوری مواد معدنی کم عیار

تعیین تکلیف عناصر با ارزش در باطله های بزرگ معادن نیز برنامه ای است که در سال جاری آغاز و عملیاتی می شود و همچنین تمرکز بر فرآوری مواد معدنی کم عیار مانند بوکسیت های کم عیار نیز اجرا می شود.

تولید ۱۱۲ هزار تن شمش آلومینیوم تا پایان اردیبهشت

جدیدترین آمار شرکت های بزرگ آلومینیوم اعلام شد که بر مبنای آن در ۲ ماه نخست ۱۴۰۲، بیش از ۱۱۲ هزار تن شمش در کشور تولید شد.

به گزارش ایرنا از سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، چهار شرکت تولیدکننده شمش آلومینیوم از ابتدای فروردین تا پایان اردیبهشت امسال، ۱۱۲ هزار و ۷۶۷ تن شمش آلومینیوم تولید کردند. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۱۱۴ هزار و ۸۵۰ تن بود که کمتر از ۲ درصد کاهش نشان می دهد.

از این میزان، شرکت‌های «آلومینیوم جنوب (سالکو)» ۴۹ هزار و ۲۲۰ تن، «ایرالکو» ۳۱ هزار و ۶۷ تن، «المهدی» ۲۶ هزار و ۱۵۵ تن و «آلومینای ایران» ۶ هزار و ۳۲۵ تن تولید کردند.

تولید بیش از ۴۰ هزار تن پودر آلومینا

برپایه این گزارش، شرکت آلومینای ایران در ۲ ماه اخیر، ۴۰ هزار و ۲۸۲ تن پودر آلومینا تولید کرد که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال گذشته (۴۲ هزار و ۴۰۶ تن)، حاکی از کاهش حدود پنج درصدی است.

تولید بیش از ۸۳ هزار تن بوکسیت

همچنین، شرکت آلومینای ایران در سال ۱۴۰۱ حدود ۸۳ هزار و ۲۶۸ تن بوکسیت (ماده اولیه تولید پودر آلومینا) تولید کرد که نسبت به آمار تولید مدت مشابه سال گذشته (۸۲ هزار و ۹۸۹ تن)، ۲۷۹ تن افزایش نشان می‌دهد.

همبستگی معکوس میلگرد در داخل و بازارهای جهانی

بازار میلگرد در آخرین روزهای بهار ۱۴۰۲ شرایط عجیبی پیدا کرده است. قیمت میلگرد در بازار داخلی از ۲۱ خردادماه به شدت نزولی شد در حالی که در بازارهای جهانی از همین تاریخ قیمت میلگرد صعودی شـده است و میلگرد صادراتی ایـران از ابتدای خردادماه بدون توجه به نوسـانات داخلی و خارجـی بر مدار صعود قرار دارد. قیمت میلگرد در بازارهای داخلـی از ۱۰ خردادماه روند صعودی جدیدی را آغاز کرد و بی‌توجه به ریزش قیمت‌ها در بازارهای جهانی به صعود خود ادامه داد تا اینکه ۲۰ خردادماه همزمان با ریزش نرخ ارز در بازار غیررسـمی، قیمت میلگرد در بازار داخلی نزولی شـد؛ این در حالی است که قیمت‌ها در بازارهای جهانی صعودی شـده بود. همبستگی معکوس میلگرد در بازار داخلی و بازار جهانـی با روند صعودی قیمت میلگرد صادراتی ایران همراه شد.

بررسـی متوسـط قیمت میلگـرد ۱۴ به عنـوان یکی از پرتقاضاتریـن میلگردهای بازار از ۱۰ خرداد نشـان می‌دهد قیمـت هـر کیلوگرم میلگـرد ۱۴ از دهم تا بیسـت و یکم خـرداد ماه بیش از ۴ درصد افزایـش پیدا کرد و از کیلویی ۲۷ هـزار و ۴۱۵ تومان تا ۲۸ هزار و ۶۰۰ تومان پیش رفت ولی یک روز بعد از ۲۱ خرداد میلگرد به شـدت نزولی شـد و تـا ۲۵ خـرداد ماه با ریزش ۵.۵ درصـدی به کیلویی ۲۷ هزار تومان رسـید. در این مدت نوسانات قیمت میلگرد در بازارهای جهانی مانند بورس فلزات لندن کاملا برعکس بازار داخلـی بود. قیمت میلگرد در بورس فلـزات لندن از ۱۰ تا ۲۲ خردادماه ریزشـی بود و ۲۳ خردادماه وقتی که میلگرد در ایران به شـدت ریزشی شـده بود، قیمت‌ها در بازارهای جهانی صعودی شد. قیمت میلگرد در بورس فلزات لندن از ۲۲ خردادمـاه حدود ۲ درصد افزایش پیدا کرد در حالی‌که طی همین مدت قیمت میلگرد ۵.۵ درصد کاهش یافته بود. همبسـتگی معکوس قیمت میلگرد بازار داخلی با بازارهای جهانـی در بـازه مورد بررسـی درحالی اتفـاق می‌افتد که قیمت میلگرد صادراتـی ایران در همین بازه کاملا صعودی بـود. قیمت میلگرد صادراتی ایران نه با روند نزولی بازارهای جهانی ریزش کرد و نه با روند ریزشی میلگرد در بازار داخل روند صعودی‌اش متوقف شـد بلکه از اول تا آخر خرداد ماه به صعود خود ادامه داد. نیمه اول خردادماه وقتی میلگرد در بازارهای جهانی به شدت ریزشی بود میلگرد صادراتی ایران از ۵۱۰ دلار تا ۵۳۷ دلار افزایش پیدا کرد و همچنان بر مدار افزایشـی ادامه می‌دهد. داده‌های آماری نشان می‌دهد پس از کاهش شـدید قیمت میلگرد در بازارهای جهانی، ذخایر در انبارهای داخلی میلگرد رشـد چشـم‌گیری داشـت زیرا صادرکنندگان با قیمت‌هـای پایین بازارهای جهانی تمایلی به صادرات نداشتند و با کاهش عرضه میلگرد صادراتی ایران در بازارهای جهانی قیمت آن صعودی شد

کاهش قیمت مواد معدنی حیاتی با چشم اندازی متفاوت

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

شـاخص قیمـت مـواد حیاتـی که توسـط «Project Blue» رصـد و ارزیابی می‌شـود، به پایین‌ترین سـطح ۱۲ ماه گذشته در ماه می رسید.

، شـاخص قیمت مـواد حیاتـی در ماه مارچ سـال گذشـته، به بالاترین سـطح خود رسید کـه دلیـل آن هم بهبـودی اقتصـادی پس از شـیوع کرونا عنوان شـده بود اما این شـاخص به سـرعت بـه دلیل تضعیـف تصویـر اقتصاد کلان جهانـی، افزایـش هزینه‌هـای انـرژی و بهبـود کمتر الهام‌بخش در چین که در بیشـتر بخش‌ها بالاترین تقاضا را در اختیار دارد، پایین آمد. استیون سگت، مدیر و یکی از بنیان‌گذاران «Project Blue» بیـان کـرد: افزایش قیمت مواد حیاتی در کوتاه‌مدت، عمدتا ناشی از قیمت فلزات باتـری و مواد برقی الکتریکی خواهد بود و بر همین اساس، قیمت لیتیوم، نیکل سولفات و عناصر نادر خاکی به شدت طی سه ماه آینده بهبود خواهد یافت.

با بازگشت خریداران به بازار و ایجاد موجودی کافی بـرای برآورده کـردن چشـم‌انداز بهبود تقاضای باتـری، قیمت لیتیوم حدود ۲۰ درصد افزایش خواهد یافت.

بر اساس گزارش «Project Blue»، فعالیت خرید با حمایت تولیدکننـدگان با هزینه بالاتر در چین ادامه خواهد یافت.

بـا این حال در میان قیمـت ۳۰ مواد حیاتی مختلف، تصویر در کوتاه‌مدت همچنان متفاوت خواهد بود. قیمت برخی از مواد حیاتی از جمله گرافیـت، منیزیـم و تیتانیم، احتمـالا به روند کاهشـی در این دوره ادامـه خواهد داد؛ چراکه آن‌هـا به چالش‌های خاص بـازار که بر زنجیره تامین آنها تاثیر می‌گذارد، رسیدگی می‌کنند.

نوسان در بازار کبالت

بازار کبالت می‌تواند در یک نقطه عطف باشد. پس از عقب‌نشینی‌های شدید، قیمت کنسانتره کبالـت صادراتی به چیـن ۷۵.۴ درصد کاهش یافتـه؛ در حالـی که قیمت این فلـز در بورس فلزات لنـدن ۵۷ درصد افت پیدا کرده اسـت.

«Project Blue» در حـال یافتن شـواهدی مبنـی بر اینکه به لطف مشـکلات لجسـتیکی در کنگـو، وجوه پرداختی در حال افزایش بوده، اسـت. رویترز در اواخر مـاه می گزارش داد که دولت جمهـوری دموکراتیک کنگو، برنامه‌هایی برای افزایش سـهام خـود در سـرمایه‌گذاری مشترک سـیکومایننز با شـرکت‌های چینی، از ۳۲ بـه ۷۰درصد به عنوان بخشـی از بازنگری توافق‌نامـه ۶ میلیـارد دلاری زیرسـاخت‌ها بـرای مواد معدنی این کشـور آفریقای مرکزی دارد.

«Project Blue» همچنیـن تاکید کرد: به نظر می‌رسـد دولت در جمهـوری دموکراتیک کنگو نگران این است که بسیاری از منابع مس و کبالت این کشـور در دوره ریاسـت جمهوری پیشـین تخصیص داده شـده و معاملات انجام شده در آن دوران، سـود کمی برای این کشور داشـته اسـت. جمهـوری دموکراتیـک کنگو همچنیـن پروژه بـاس ماینینگ مـس کبالت گـروه منابـع اوراسـیا را به دلیـل نگرانی‌های زیسـت‌محیطی متوقف کرد اما بعید اسـت که تعلیق بر بازار کبالت تاثیر بگذارد و این مسـئله می‌تواند تقریبا دو تا سه کیلو تن مواد را از بازار با عرضه بیش از حد در سال ۲۰۲۳ حذف کند.

«Project Blue» بـا ایـن وجـود اشـاره می‌کند کـه قیمت‌های فعلی کبالـت، احتمالا یک کف را تشکیل می‌دهند و بازار در هفته‌های آینده تثبیت خواهد شد.

تداوم روند نزولی قیمت اسلب وارداتی ایتالیا

براسـاس جدیدترین شماره نشـریه متال بولتن، در یک هفته اخیر بازار اسـلب وارداتی ایتالیا درحالی که خریداران ایـن محصول سفارشـات خـود را بـه تعویـق انداختند و همچنین با تداوم روند نزولی قیمت ورق فولادی با ضخامت بالا، راکد گزارش شد.

در ایـن میـان، درحالی در بازار تجـاری فعالیتی گزارش نشـد که به دنبـال کاهش قیمت ورق فـولادی با ضخامت بالا در بازار ایتالیا، روند نزولی قیمت اسـلب نیز تداوم یافت. تولیدکنندگان ورق فولادی با ضخامت بالا مصرف‌کنندگان اصلی اسـلب وارداتـی ایتالیا به شـمار می‌رونـد، بنابراین پیگیری هرگونه روند قیمتی در این بازار برای بررسی قیمت اسلب ضروری است.

ارزیابی هفتگی فست‌مارکتز نشـان می دهد: قیمت ورق فـولادی با ضخامت ۸-۴۰ میلی‌متـر، exw جنوب اروپا در بـازه ۷۶۰ تا ۸۰۰ یورو (۸۱۳ تـا ۸۵۶ دلار) به ازای هر تن محاسـبه شـد که این بازه قیمتی حاکـی از افت ۲۰ تا ۳۰ یورویی نسـبت به هفته قبل اسـت. ایـن محصول در هفته گذشـته در بـازه ۷۹۰ تا ۸۲۰ یورو بـه ازای هر تن معامله می‌شد.

در نتیجه قیمت پیشنهادی اسلب آسیا در یک هفته اخیر به طرز چشـم‌گیری سقوط کرد. البته شنیده شده است که اسـلب آسـیایی در بازه قیمتی ۵۷۰ تـا ۵۸۵ دلار به ازای هـر تن cfr موجود بـود. در همین حال، اسـلب هندی به یـک خریدار اروپایی با قیمت ۵۷۵ دلار به ازای هر تن cfr ارائه شـد و این درحالی اسـت که قیمتی پیشـنهادی این تولیدکننـده در هفته قبل، ۵۸۰ دلار بود.همچنین اسـلب چینی در بازه ۶۰۰ تا ۶۲۰ دلار به ازای هر تن cfr به ایتالیا عرضه شد که در هفته قبل، پیشنهادات قیمتی این محصول از قیمت ۶۲۰ دلار آغاز می‌شد.

در عین حال، یک خریدار قیمت متعارف اسـلب را کمتر از ۶۰۰ دلار بـه ازای هـر تـن cfr ایتالیا بـرآورد کرد، این درحالی اسـت که تاجر دیگری قیمت متعارف این محصول را کمتر از ۵۸۰ دلار به ازای هر تن cfr دانسـت. براسـاس ارزیابی هفتگی فسـت‌مارکتز، قیمت اسلب فولادی، واردات، cifایتالیـا به بازه ۵۸۰ تا ۶۰۰ دلار بـه ازای هر تن کاهش یافت. نرخ معاملاتی این محصول در هفته قبل ۶۰۰ تا ۶۲۰ دلار به ازای هر تن گزارش شده بود.

اسـلب روسـی نیز با قیمت ۵۶۰ تا ۶۷۰ دلار به ازای هر تـن cfr در طول هفته موجود بود که این بازه پیشـنهادی حاکی از کاهش در مقایسـه با بازه ۵۷۰- تا ۵۷۵ دلار هفته پیش است. البته قیمت اسلب روسی در ارزیابی فست‌مارکتز لحاظ نشـد، زیرا بسـیاری از خریـداران ایتالیایی به دلیل تحریم‌های بین‌المللی اعمال شـده، قـادر به خرید محموله روسی نیستند.

برخلاف کاهش قیمت‌های پیشنهادی محصولات صادراتی بـه ایتالیا، بسـیاری از خریـداران این بازار ثبت سـفارش محموله با تحویل ماه آگوست را به تعویق انداختند، زیرا در ماه مذکور به دلیل عملیات تعمیرات و تعطیلات رسمی، به میزان زیادی از محصولات نیمه تمام فولادی ندارند.

یـک تاجر اروپایی پیش‌بینی کرد تجارت در نیمه دوم ماه ژوئن افزایش یابد. وی گفت: من باور دارم که تمام خریداران ایتالیایی تلاش خواهند کرد تا قیمت اسلب را کاهش دهند، زیرا گزینه دیگری ندارند. در همین حال، شنیده شده است که یک خریدار ایتالیایی محموله کوچکی شـامل اسلب در بازار داخلی با قیمت ۵۷۰ یورو به ازای هر تن در طول هفته اخیر خریداری کرده است.

قیمت کبالت سقوط کرد

طبق داده‌های فسـت مارکتس، قیمـت کبالت از ابتدای سال ۲۰۲۳ تاکنون حدود ۳۰ درصد کاهش یافته و بررسی روند قیمتی دو تولیدکننده کبالت در اندونزی نشان می‌دهد که قیمت‌ها به ۱۳.۹۰ دلار در هر پوند رسیده است.

طبق داده‌های فسـت مارکتس، قیمـت کبالت از ابتدای سال ۲۰۲۳ تاکنون حدود ۳۰ درصد کاهش یافته و بررسی روند قیمتی دو تولیدکننده کبالت در اندونزی نشان می‌دهد که قیمت‌ها به ۱۳.۹۰ دلار در هر پوند رسیده است.

گلدمن سـاکس انعطـاف پذیری قیمت فلـزات باتری از جملـه کبالت، لیتیوم و نیکل را در نیمه دوم سـال ۲۰۲۳ در بحبوحـه عرضـه بیش از حـد پیش بینی کرده اسـت. تحلیل‌گـر بـازار فیـچ سولوشـن در گـزارش اخیـر خود آورده اسـت: انتظـار داریـم در کوتـاه مـدت قیمـت کبالـت کاهـش یابد چـرا که تقاضـا از بخـش باتری‌های خودروهـای الکتریکـی کاهـش می‌یابـد در حالـی کـه افزایـش تولید جهانی، همچنـان به موجودی‌هـا و ذخایر می‌افزاید.

طبق گزارش انجمن خودروسازان چین CAAM حدود ۴۰۸ هزار خـودروی انرژی نـو NEV در ژانویه ۲۰۲۳ به فروش رسـید که تقریبـا ۵۰ درصد کمتر از فروش ماهانه و ۶.۳ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل بوده است.

بخـش خودروهـای الکتریکـی حـدود ۴۰ درصـد از کل بـازار کبالـت را بـه خـود اختصـاص داده اسـت. در تحلیل فیچ آمده است: در جاهای دیگر، تقاضا برای کبالت در باتری‌های لـوازم الکترونیکی مصرفی از جمله لپ تاپ و تلفن‌های هوشـمند، با توجه به رکود اقتصـادی جهانی به همـان اندازه ضعیف باقی خواهد ماند. نگاهی به تحلیل‌های مختلف گذشـته نشـان می‌دهد ترجیح چرخشی به سمت باتری‌های کبالـت کاهش یافته و این روند تا کاهش قیمت کبالـت در درازمدت ادامه خواهد یافـت. حدود یک پنجم کبالت اسـتخراج شده در جمهوری دموکراتیک کنگو – که تولیدکننده برتر کبالت در جهان اسـت – از معادن کوچک مقیاس می‌آید که بسیاری از آنها به کار کودکان متکی هستند. در سـال ۲۰۲۳، اندونزی با پشـت سر گذاشـتن استرالیا و فیلیپیـن به دومیـن تامین کننده بـزرگ کبالت در جهان تبدیل شد.

خبر روز

چشم انداز بازار فلزات از نگاه بانک جهانی

نهاد مرجـع اقتصاد جهان از چشـم‌انداز نزولی قیمت فلزات اساسی و کامودیتی‌ها خبر داد. ادامه رشد قیمت سـنگ‌آهن در کنار بهبود تقاضا برای لیتیوم و افزایش بهـای فلزات باارزش در حالی از سوی بانک جهانی پیش‌بینی شده است که برآورد این نهاد از افت ۱۱ درصدی قیمت آلومینیوم، افت ۱۵ درصـدی نیکل، کاهـش ۲۰ درصدی روی و کاهـش ۴ درصدی فلز مس حکایت دارد. بدترین کاهش البته برای زغال‌سنگ برآورد شده است که از کاهش شـدید بهای این ماده مهم تا سقف ۴۲ درصد در پایان ۲۰۲۳ در مقایسـه با مدت مشابه سـال قبل حکایت دارد. البته بانک جهانی در این گزارش تنها به نزولی شـدن قیمت فلزات اساسی نپرداخته اسـت. این بانک در گزارشی که انتهای آوریل ۲۰۲۳ منتشـر کرده، تصریح کرده اسـت که افت تقاضای جهانی و چشـم‌انداز رکود اقتصاد جهـان موجب کاهش قیمـت ۸ درصدی در بازار کامودیتی‌ها تا پایان ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل خواهد شد. در عین حال پیش‌بینی این نهاد برای سـال ۲۰۲۴ روی افت ۳درصدی قیمت مواد خام متمرکز است. البته به گفته این بانک، در بلندمـدت گذار به عصر انرژی پاک می‌تواند تقاضا را بـرای برخی فلزات، به‌ویژه لیتیوم، مس و نیکل به‌طور قابل‌توجهی افزایش دهد که این موضوع بر قیمت بلندمدت این مواد اثرگذار است.

گـزارش بانک‌جهانی کـه با نوعـی نااطمینانی نسـبت به افـق بلندمدت بخش معـدن و صنایع معدنـی تنظیم شـده، میان تقاضـای کوتاه‌مدت و بـرش بلندمـدت تقاضـای کامودیتی‌ها تفاوت قائل شـده اسـت. گـزارش جامع بانـک جهانی پیرامـون بازار انرژی، فلـزات و مواد خام در حالی از چشم‌انداز نزولی بازار کامودیتی‌ها در میان‌مدت صحبت کـرده که در سـه‌ماه اول سـال ۲۰۲۳، شـاخص قیمت فلـزات و مواد معدنـی این بانک ۱۰درصد افزایش یافت؛ جهشی که به دلیل بهبود اقتصاد در چین و تقویت چشم‌انداز رشد جهانی در دوره کوتاه‌مدت در کشور است. به گفته این بانک، قیمـت تمام فلـزات به‌ویژه سـنگ‌آهن و قلع در سه‌ماهه بالاتر از حد انتظار بوده است. تحلیلگران این بانـک البته تاکید دارنـد: «خوش‌بینی رو به کاهش است، به‌طوری که اغلب فلزات عمده رشد قیمت خود را از دسـت داده و از بالاترین ارقام در ژانویه ۲۰۲۳ به سـطحی پایین‌تر در پایان سه‌ماه نخسـت سـال جدید میلادی تنزل پیـدا کردند. یک اسـتثنا امـا این بین هسـت و آن هم قیمت سـنگ‌آهن اسـت که به‌عنوان تنها شرکت‌کننده جمع، بـه دلیل تقاضای قوی از بخش فولاد چین سطح خود را حفظ کرده است.

افزایش امیدواری در بازار سنگ آهن چین

بازار جهانی سـنگ آهن میان دو مسئله امید به محـرک های اقتصادی بیشـتر و موثرتر در چین و ایـن واقعیت که بازگشـت دومین اقتصاد بزرگ جهان به دوران اوج چقدر در دسـترس می باشد درگیر اسـت. سـنگ آهن در هفته‌های اخیر به دلیل امید به محرک‌های اقتصادی بیشتر از سوی پکن و نگرانی‌ها مبنی بر اینکه احتمالاً روند رشـد شاخص‌های اقتصادی به آرامی ادامه خواهد یافت، افزایش یافته اسـت. چین بیـش از ۷۰ درصد از حجم کل سـنگ آهن دریایی جهان را خریداری می نمایـد و کمی بیش از نیمی از فولاد جهان را تولید می کند، که شـرایط اقتصادی این کشور را برای چشم انداز این ماده اولیه اصلی تولید فولاد، کلیدی و تاثیرگذار کرده است.

آخرین قیمت سـنگ آهن خلـوص ۶۲ درصد وارداتـی در چین ۱۱۵.۵ دلار هر تن سـی اف آر ثبت شده اسـت. در بورس سـنگاپور نیز آخرین قیمت ۱۱۳.۴۲ دلار هر تن شنیده شده که نسبت به پایین ترین سـطح سال جاری در ماه می ۱۰.۸ درصد رشد داشته است.

بـه گزارش فـولاد ایـران، محرک فـوری بازار خبری بـود مبنی بر اینکه بانک مرکزی چین روز چهارشـنبه نـرخ وام های کوتاه مـدت کلیدی را برای اولیـن بار در ۱۰ ماه گذشـته کاهش داد و نـرخ بازپرداخت معکوس هفت روزه را با ۱۰ واحد کاهش به ۱.۹۰ درصد رساند.

این کاهش نرخ ها و انتظارات بازار برای کاهش بیشـتر سـایر نرخ‌های وام‌دهی، خوش‌بینی بازار را برانگیختـه که پکن در حـال اقدام برای تقویت بخش املاک است که حدود یک سوم تولید فولاد چین را مصرف می‌کند.

روزگار معدن

استان‌ها

۶

دوشنبه
● ۲۹ خرداد ۱۴۰۲
● ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴
● ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳
● سال ششم ● شماره ۱۰۹۲

فولاد هرمزگان، برترین سازمان در حوزه مسوولیت‌های اجتماعی

در بیسـت و دومین دوره جوایز صنعت روابط عمومی ایران در سـازمان مدیریت صنعتی جایزه برترین سـازمان در حوزه مسـوولیت‌های اجتماعی به شرکت فولاد هرمزگان اختصاص یافت. نخسـتین «اجلاس ملی مدیران روابط عمومی ایران» و بیست و دومین دوره از «جوایز صنعت روابط عمومی ایران» با حضور مدیران، متخصصان و کارشناسان این حوزه توسط موسسه کارگزار روابط عمومی ایران در سازمان مدیریت صنعتی با حضور باقر ساروخانی، سید مهدی الوانی (پدر مدیریت دولتی ایران) و اسـاتید و پیشکسوتان حوزه روابط عمومی کشور برگزار شد. جوایز ویـژه، (NAIPRI) معتبرترین جوایـز روابط عمومی ایـران هسـتند کـه از سـال ۱۳۸۰ بـه منظـور ارج نهادن و ایجـاد شـناخت عمومـی از دسـتاوردها و مشـارکت‌های مثبـت سـازمان‌ها و متخصصـان فعـال روابـط عمومی در ایـران بنیانگذاری شـده اسـت کـه آثار و پروژه‌هـای مرتبط بـا روابـط عمومی هر سـازمان در ۱۵ بخـش و در دو مرحله ارزیابـی شـده و برگزیـدگان هـر بخـش معرفی می‌شـوند. در این دوره، روابط عمومی شـرکت فولاد هرمزگان و مدیریت روابط عمومی این شـرکت به دلیل فعالیت گسـترده در حوزه مسوولیت‌های اجتماعی موفق به کسب عنوان برترین سازمان در حوزه مسوولیت اجتماعی شد.

امضای تفاهم نامه تولید زنجیره طلا

گروه معدن

تفاهم‌نامه تولید طـلا از ذرات معدنی تا محصول نهایی(عرضه در بازار) روز شنبه بین شـرکت ملی مس و شهرداری کرمان با حضور استاندار و سایر مسئولان منعقد شد.

از جملـه دیگـر مفـاد این تفاهـم نامه همچنین مرمت کاروانسـرایی تاریخی به منظـور فعالیت مرکز رشـد علم و فناوری بود.

عـلاوه بر معادن طـلا، فراوانی رگه های سـنگ های قیمتی، نیمه قیمتی و فلزات گرانبها همچون طلا، نقره، پلاتین و فیروزه در معادن مس کرمان آنقدر زیاد است که همـواره ورود پیدا نکردن به سـاخت این محصول بین مردم و مسئولان با سوالاتی همـراه بود که چـرا باوجـود افزایش نرخ طلا، توان اشـتغالزایی و همچنین مطالبه برای تکمیل زنجیره های تولید در کرمان نادیده گرفته می شـود و تولیدات معدنی این حوزه نیز به خام فروشی می‌انجامد.

در این شرایط مسئولان استان کرمان با تاکید بـر اسـتفاده از تمامی ظرفیت هـای منطقه به دنبال راهـکاری برای بهره برداری از این فلزات بودند تا اینکه که اسـتاندار کرمان پیگیر تفاهم شـرکت مس و شـهرداری کرمان برای احداث مرکـزی با هدف تولیـد طلا و نقـره از صنایع جنبی مس و سایر معادن شد.

امروز سرانجام این پیگیری ها به نتیجه رسید و تفاهم نامه ای منعقد شـد کـه در آن فلزات گرانبهـا از ذرات معدنـی تا محصـول نهایی و زیـورآلات و جواهرات مورد اسـتفاده مردم، در زمینـی واقع در بافت تاریخی کرمان تولید و در همان منطقه نیز عرضه می شود.

براساس تفاهم‌نامه مشترک شهرداری کرمان و شـرکت سـرمایه‌گذاری مس سرچشمه، بازار تولیـد و عرضه طلا و جواهـر کرمان در زمینی بـه وسـعت ۱۷ هـزار مترمربع جنب مسـجد تاریخی امام خمینی (ره) در میان بافت تاریخی شـهر کرمان احداث می‌شـود و این پروژه پس از تاسـیس کرمـان را در زمـره اسـتان هـای تکمیل کننـده زنجیره ارزش افـزوده طلا قرار می‌دهد.

تامیـن کننده زمیـن و واگـذاری مجوزها بر عهده شـهرداری و اجرای پروژه نیز توسط مس انجام می شود.

همچنیـن امـروز تفاهـم نامـه مرمـت یک کاروانسـرا و اسـتفاده از آن برای مرکز رشـد و پـارک علـم و فنـاوری نیز بین شـرکت مس سرچشـمه و شهرداری کرمان منعقد شد که بر این اسـاس یکی از کاروانسراهای مخروبه شهر کرمان به شـرکت مس واگذار می شـود تا این شـرکت پس از مرمت آن را برای استقرار پارک علم و فناوری آماده سازد.

امضای ایـن تفاهـم نامه درحالی اسـت که چنـدی پیـش برخـی طلافروشـان کرمان در نتیجه بالاگرفتن اخلافاتشـان با اداره کل اوقاف استان درزمینه نحوه محاسبه مبلغ اجاره وقفی و گرانی یکباره بسـیار آن، زمزمه هایی مبنی بر ایجاد بازار جداگانه طـلا کوک کرده بودند زیرا معتقد بودند اوقاف همـکاری لازم را با آنان در بازار کنونی طلا در بازار تاریخی کرمان نداشـته است.

▣ مصرف بالای طلا در کرمان و جای خالی فراوری

استاندار کرمان در نشست امضای تفاهم نامه بین شـهرداری کرمان و شرکت سرمایه گذاری مـس گفت: اسـتان کرمان فعالیـت خاصی در ساخت و تولید طلا نداشت بلکه بیشتر در حوزه آموزش فعالیت داشتیم و استانی مصرف کننده در این حوزه هستیم.

محمدمهـدی فـداکار افزود: ظرفیـت تولید زیادی در اسـتان وجود دارد کـه امید می رود کارها سـریع‌تر پیش رود و به سـامان برسـد؛ امید که این اقدام نیز آغازی برای فعال سـازی ظرفیت های این استان باشد.

وی عنوان کـرد: مصرف طلا در این اسـتان بالاست لذا جای تولید محصولات نهایی طلا در کرمان خالـی بود زیرا معادن این فلز در جنوب استان و در معادن شرکت مس وجود دارند.

اسـتاندار کرمان با اشـاره به سـرمایه‌گذاری مشـترک در کارگاه هـای تولیـد و عرضه طلا گفـت: شـهرداری با واگـذاری زمیـن و مجوز و شـرکت مس در سـاخت پروژه در این طرح مشارکت دارند.

وی یادآور شـد: نظـرات تخصصـی صنف و متصدیـان آموزش و تولیـد در این طرح لحاظ شـود؛ بنا نیسـت این منطقه فروشـگاه باشد و بنای اصلـی آن مربوط به مجموعـه تولید طلا خواهد بود.

فـداکار بـا بیـان اینکه مرکز رشـد اسـتان کرمان پس از اسـتقلال پارک علم و فناوری در سـاختمان استانداری کرمان مسـتقر می شود تصریح کرد: شـرکت های فناور در آنجا مستقر می شـوند؛ کار مفصلی در حوزه فناوری استان کرمان شکل می گیرد که به مرور به مردم اعلام می شود.

هدف تصاحب بازارهای صادراتی است

سرپرسـت معاونت امور اقتصادی استانداری کرمـان نیز در نشسـت انعقاد ایـن تفاهم نامه گفت: کشـور ایران و اسـتان کرمـان در حوزه های مختلـف به ویژه طلا معـادن غنی دارد و در شرایطی که سـالانه ۱۲۰ تن مصرف طلای کشـور اسـت، حدود ۴۰ تن از این محصول از طریق واردات تامین می شود.

امیر حسن‌زاده افزود: تولید طلا از معادن مس در استان کرمان تاکنون مورد غفلت قرار گرفته بود در حالی که نیاز به فرآوری طلا در اسـتان کرمان وجود داشت.

وی بـا بیـان اینکـه روزی از تولیدکنندگان بـزرگ طلا بودیـم، افزود: حدود هـزار و ۳۰۰ کیلوگرم تولید طلا در مجتمع مس سرچشـمه داریم که این کالاها در بورس عرضه می‌شود.

سرپرسـت معاونت امور اقتصادی استانداری کرمان با اشـاره بـه اینکه تولید طـلا در حوزه خانگی هم اشتغال‌زایی دارد و هم ارزش افزوده بیشـتری ایجـاد می‌کنـد، ادامـه داد: ما قصد داریم طلاساز شـویم و کارگاه‌های ساخت طلا با لحاظ موارد امنیتی در کرمان سـاخته شـود؛ هدف ما در آینده تامین بازار طلای خلیج فارس و سـپس اروپاسـت. وی با بیان اینکه براساس این تفاهم‌نامه شـرکت مس برپایه مدل کشـور چیـن طلا تولید می کند گفت: نگاه ما تصاحب بازارهای طلای کشـورهای حـوزه خلیج فارس و سـپس اروپاسـت؛ کرمان توانمندی به دست آوردن بازارهای هدف صادراتی را دارد و ظرفیت و علاقه لازم را نیز در این کار داریم.

حسن زاده ادامه داد: ۲ سنگ از جمله گارنت و فیروزه نیز در اسـتان کرمان داریم که مغفول مانده اما برنامه ریزی شـده که از آنها اسـتفاده لازم صورت گیرد.

▣ تکمیـل زنجیـره فـراوری طـلا در بافت تاریخی

شهردار کرمان نیز در این مراسم گفت: زمین های در نظر گرفته شـده برای این پروژه، سال ها در فراخوان های مختلف مطرح می‌شـود اما شـرایط خاص نزدیکی این اراضی با مسجد امام خمینـی(ره) و بافـت تاریخی مرکـزی کرمان سـبب شد که سـرمایه گذار عادی سراغ چنین جنس سـرمایه گذاری نیاید و موفقیتی در این بخش نداشتیم.

سـعید شـعرباف افزود: مقاومت هایی وجود داشت که سـرمایه گذاری این کار اتفاق نیفتد و با انعقاد این تفاهم نامه، گره از سرمایه گذاری این منطقه شهر کرمان نیز باز شد.

وی ادامه داد: مقرر شد اینجا بازار لوکس طلا باشـد و علاوه بر بخش نمایشگاهی، بخش های حوزه فنـاوری و آمفی تئاتر هـم در این پروژه دیده شـده که زنجیره سـاخت طلا در کرمان تکمیل شود.

شـعرباف ادامـه داد: سـیما، منظـر و تطابق بـا بافت تاریخی مسـجد امام خمینـی (ره) به صورت حداکثری در این پروژه منظور می شود و بنایـی هم در پیوند با بافت و معماری تاریخی کرمان اما کاری نو در ایجاد بازار جدید تاسیس می شود.

شـهردار کرمان گفـت: بزرگترین زمین بافت تاریخی کرمان در اختیار مجموعه شرکت مس قرار گرفته و طراحی نقشـه و جزییات اجرا نیز در کوتاه مدت لحاظ می شود.

▣ تولید طلا از معدن تا عرضه به بازار

مدیرعامـل شـرکت سـرمایه گـذاری مس سرچشـمه نیز گفت: یکی از غدغه های استان های معدنـی صنایـع پایین دسـتی و تکمیل زنجیـره ارزش افـزوده اسـت، در تولیـد مس کاتد پسـماند اندی ایجاد می شـود که حاوی عناصر با قیمت بالاسـت و ارزان ترین آنها طلا و نقره هسـتند اما سالیان سـال به آن توجهی نشـده اسـت. محمد عابدی نژاد افزود: باید در ۲ محـور کار را پیش ببریم ابتدا اسـتحصال و ایجاد کارخانه فرآوری طلا که با مشارکت طرف هـای ایرانی و خارجی تمامـی عناصر اقتصادی همچون طلا و نقره در این پسماند را استحصال کنیم.

وی با بیان اینکه تولید شـمش طلا به عنوان مـاده اولیه سـاخت جواهر مـورد مصرف مردم در سـاختار تولیـد بـه مصرف خواهـد گرفت یادآور شـد: کار کلیدی و مهم ما ایجاد کارخانه استحصال طلاسـت و وجود پسماند گرانبها در صنعـت مس، کار را به لحـاظ فنی پیچیده می کند.

عابدی نژاد ابراز داشـت: اینک گزارشی برای جداسـازی همه عناصـر قیمتی نداریـم اما در کارخانه این مهم پیگیری می شـود و در مرحله بعد با ایجاد بازار، تولید طلا و زیورآلات و موارد مصرف عام مردم را تولید می کنیم.

وی با بیان اینکـه آمادگی داریم پارک علم و فناوری و مرکز رشـد صنعت مس را در کرمان ایجاد کنیـم بیان کرد: در این خصوص آمادگی اصلاح و مرمت فضای یک کاروانسـرای مخروبه را داریـم کـه از آن به عنوان مکانـی پایه برای صنعت رشـد در شهر کرمان اسـتفاده خواهیم کرد.

▣ فعال سازی مشاغل با تکمیل زنجیره تولید طلا

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی نیز گفت: مشکلات صنعت طلا و جواهر تا بخش زیادی در حوزه مالیات رفع شـده زیرا قبلا مالیـات بر اصل کالا بـود و مالیات اکنون در حوزه اجرا و فروش تعیین و لحاظ می شـود که حل این مشـکل در قانـون جدید به جهش ظرفیت های این صنعت نیز کمک می‌کند.

محمدرضا پورابراهیمی با اشـاره به تفاهم‌نامه شـرکت مس و شـهرداری برای تولید و عرضه طلا بیان کرد: شـبکه گسـترده مشاغل خانگی در بخش صنعت طلای کرمـان می تواند فعال شـود و کاری که در حوزه کاروانسرا با مشارکت شـهرداری و شـرکت مس انجام می شود نباید فقط به ساخت یک بنا بیانجامد.

وی با بیان اینکه مجموعه پارک علم و فناوری با دانشگاه و مراکز تخصصی این حوزه هماهنگ کننـد تا مـوازی کاری انجام نشـود بیان کرد: مجوز پارک جدید علم و فناوری در وزارت علوم صادر شده است.

▣ تاسـیس بزرگترین شرکت اکتشافی کشور نهایی شد

رییس کمیسـیون اقتصادی مجلس شـورای اسـلامی در ادامه سـخنان خـود با اشـاره به اقدامات شـرکت سـرمایه گـذاری مس گفت: توانسـتیم حوزه معدنی اکتشـافات را توسـعه دهیم و بـا حضور رییس سـازمان انرژی اتمی تفاهـم نامه جدید آزادسـازی پهنه های جدید این سازمان منعقد شده است.

وی ادامـه داد: تاسـیس بزرگترین شـرکت اکتشافی کشور به دستور استاندار و با همکاری کمیسـیون اقتصادی مجلس نهایی شـده و در مراحل پایانی قرار دارد که شـرکت های بزرگ معدنی همچون ملی مس، چادرملو و گهرزمین بزرگترین سهام داران آن هستند.

پورابراهیمی با بیـان اینکه کرمان ۴۰ درصد معادن کشـور را دارد گفـت: تفاهم نامه معادن با سازمان محیط زیست برای توسعه اکتشافات تکمیل خواهد شـد و فصل جدیدی در استفاده از ظرفیـت هـای معدنـی در کشـور شـکل می‌گیرد.

برنامه افزایش دوره‌های آموزشی معدنی رایگان برای بخش خصوصی

مدیر مرکز تحقیقات مواد معدنی یزد از امضای تفاهم نامه همکاری این مرکز با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان یـزد برای برگزاری دوره‌های آموزشـی معدنی رایگان برای بخش خصوصی خبر داد.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، محمدرضا علمدار یزدی با بیان این مطلب گفت: مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد به نمایندگی از شـرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، برای برگزاری بیش از ۳۰ هزار نفر-سـاعت آموزش در قالب مسئولیت های اجتماعی برنامه ریزی کرده است.

وی ادامـه داد: ایـن دوره های آموزشـی، با هدف تحقق نقشه راه معدن و ایجاد اشتغال پایدار در کشور و در راستای توسـعه مهارت های فردی و اشتغال‌آفرینی در استان یزد و مناطق کمتر توسعه یافته کشور، تعریف و تدوین شده است.

برگزاری بیش از ۶۲ هزار نفر ساعت آموزش

مدیر مرکـز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد با اشـاره به اقدامات انجام شـده طی ۲ سـال اخیر در حوزه آموزش تصریح کرد: این مرکز طی مدت مذکور، در مجموع بیش از ۶۲ هزار نفر ساعت آموزش با عناوین کارور دستگاه حفاری و کارور آتشـکاری در معـدن و گوهر تراشـی برگزار کرده است.

وی افزود: در پایان برگزاری دوره‌های آموزشـی یاد شده، علاوه بر صدور گواهی معتبر فنی و حرفه‌ای، معرفی نامه‌ای برای ورود کارآموزان به بازار کار نیز صادر شده است.

علمدار یزدی خاطرنشان کرد: مرکز آموزش بین کارگاهی مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد از سال ۹۶ با مجوز رسمی از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، به برگزاری دوره های آموزشی با رویکرد کارآفرینی و تقویت دانش فنی کارآموزان در حوزه معدن و صنایع معدنی اقدام کرد.

اخبار

پیشرفت ۵۰ درصدی پروژه گندله سازی کردستان

مدیرعامل شـرکت صبا امید غـرب خاورمیانه گفت: در ارتباط با مشـکلات ارزی پروژه، با تامین منابع ارزی که سـهامداران عمده داشـتند آن را برطرف کـرده ایم. به گـزارش می‌متالز، مهندس «مهدی زارع» مدیرعامل شـرکت صبا امید غرب خاورمیانـه در حاشـیه مجمـع عمومی سـالیانه شـرکت تجلی به «می متالز» گفت: پروژه شرکت صبا امید غرب خاورمیانه، پروژه گندله سازی یک میلیون تنی اسـت. خوشبختانه توانستیم در سال ۱۴۰۱ پیشرفت بالای ۵۱ درصد و پیشرفت سالانه سـال ۱۴۰۱ را بیش از ۴۰ درصد ثبت کنیم. وی ادامه داد: لات اول تجهیزات خارجی هم اکنون در بندرعباس در حال تخلیه است. بر اساس کاری که سوپروایزرهای خارجی، طی سه هفته داخل سایت به انجام رسـانیدند کل سازه‌های بتنی و فلزی ما را مـورد تایید قرار دادند ما امکان نصب تجهیزات را داریـم. زارع افـزود: بدیـن ترتیـب در بحـث زیرسـاخت‌ها هم باید گفـت ۹ کیلومتر خط برق ۲۰ کیلو ولت ۲ مداره هم در آسـتانه بهره برداری اسـت. همچنین در حـوزه آب، پروژه آب‌های زیر سـطحی به میزان ۱۳۷ هزار متر مکعب است که آن نیز انجام شـده اسـت. در بحث انتقال پساب فاضـلاب نیز که به میزان ۱۵ لیتر بر ثانیه اسـت و انتقال آن در حدود ۱۵ کیلومتر اسـت، اواسـط سـال آینده به بهره برداری می‌رسد. در بحث گاز نیز مناقصه‌ها در حال انجام و ایستگاه‌های آن نیز نصب خواهد شـد. اگر مشکلی پیش نیاید تا آخر سـال پروژه را به مرحله تکمیل مکانیکال خواهیم رسـانید وی بیـان کرد: در حال حاضر پیشـرفت پروژه ۵۵ درصد است. مهدی زارع مدیرعامل صبا امید غرب خاورمیانه در ادامه اظهار کرد: در ارتباط با مشـکلات ارزی پروژه، با تامین منابع ارزی که سـهامداران عمده داشتند آن را برطرف کرده ایم. ظرفیت این واحد یک میلیون تن در سـال اسـت که در تلاش هسـتیم با داشـتن زیرسـاخت‌های کامل جهـت افزایش ظرفیت و در صورت حمایت و تصویب سهامداران عمده و هلدینگ «ومعادن» احتمالا یک خط یک میلیون تنی مشـابه همین خـط یا ۱.۵ یا ۲.۵ میلیون تنی را در زنجیره آهن و فولاد در کنار این طرح داشته باشیم. به طور کل امیدواریم ظرفیت کل گندله سازی خود را به ۲.۵ یا ۳.۵ میلیون تن برسانیم. زارع تصریح کرد: بدون شـک همان تکنولوژی کوره دوار را ادامه خواهیم داد. وی گفـت: مـا تنها در حلقـه گندله فعالیت داریم و حتما گلوگاه‌هایی در پروژه وجود دارد که با شناسایی آن‌ها در تلاش برای رفع آن‌ها هستیم.

لزوم احیای معادن فلزی راکد آذربایجان شرقی

مدیـر اجرایی طرح احیـای معادن کوچک مقیاس گفت: در اسـتان آذربایجان شـرقی تعدادی از معادن فلزی دارای پتانسیل، راکد هستند که سازمان صمت اسـتان باید نسـبت به تعیین تکلیف آنها اقدام کند. عباس جرجانی مدیر اجرایی طرح احیا، فعال سـازی و توسـعه معادن کوچک مقیاس در جلسـه کارگروه این طرح در اسـتان آذربایجان شـرقی عنوان کرد: با توجه به افزایش اعتبار صندوق بیمه سـرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، می‌توان نسـبت به رفع مشکلات مالـی و تجهیزاتی معادن با کمک صندوق اقدام کرد. وی بـا بیان اینکه اسـتان آذربایجان شـرقی از لحاظ تعـداد پروانه بهره برداری رتبه هشـتم را در کشـور داراسـت، توضیح داد: از مجموع معادن اسـتان، ۵۷ درصد معادن اسـتان غیر فعال اسـت که گروه مصالح ساختمانی بیشتر از ۵۰ درصد معادن غیر فعال استان را شـامل می شـود. مدیر اجرایی طرح احیای معادن کوچـک مقیاس در ادامه تاکید کرد: طرح احیا، فعال سـازی و توسـعه معادن کوچک مقیـاس با برگزاری کارگروه های سـتاد تسهیل استانی و کشوری نسبت به رفع مشکلات معادن کشور اقدام خواهد کرد. وی در خصوص برگزاری مزایده از طریق بسـته های سرمایه گـذاری تصریـح کرد: با توجه بـه وجود بیش از ۷۰۰ محدوده در اختیار اداره کل صمت باید هر چه سریع‌تر نسبت به برگزاری مزایده های این محدوده ها و تعیین تکلیف آنها اقدامات لازم صورت بگیرد. جرجانی با بیان اینکه این اسـتان نسبت به برگزاری مزایده قبلی خود نیز اقدام نکرده بود، گفت: طی جلسـه کارگروه طرح احیا مقرر شد نسبت به برگزاری مزایده‌ها اقدام شود. وی در پایان خاطرنشان کرد: همچنین در این استان ۱۵۰ پروانه اکتشـاف و ۴۴ گواهی کشـف فعال وجود دارد که زمان آنها منقضی شده و مقرر شد تا اداره کل صمت اسـتان نسبت به تعیین تکلیف این محدوده‌ها حداکثر تا پایان تیرماه اقدام کند.

روزگار معدن

فلزات

۷

دوشنبه
● ۲۹ خرداد ۱۴۰۲
● ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴
● ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳
● سال ششم ● شماره ۱۰۹۲

پادزهری به نام صادرات

گروه معدن

داریوش رفیعی ، تولیدکننده اتصالات برنجی و برنزی گفت: عدم وجود تکنولوژی‌های لازم برای تولید این اتصالات در کشورهایی همچون امارات، افغانستان، پاکستان و عراق فرصت مناسبی را برای تولیدکنندگان ایرانی، با توجه به رکود شدید در بازارهای داخلی فراهم کرده است اما به سبب عدم وجود حمایت‌های لازم در زمینه صادرات، بازار این کشورها به طور کامل در اختیار تولیدکنندگان چینی و ترک قرار دارد.

به گزارش فلزات‌نیوز، داریوش رفیعی در رابطه با وضعیت بازار مصرف و تولیدکنندگان، بیان کرد: متاسفانه علی‌رغم اینکه سه ماه از شروع سال ۱۴۰۲ می‌گذرد، میزان فروش محصولات حتی برابر با یک ماه در زمستان سال گذشته نبوده است.

در سال‌های گذشته به دلیل تورم، مصرف‌کنندگان برای حفظ سرمایه خود تمایل به خرید کالاهای اساسی داشتند اما در حال حاضر مشتریان میلی به خرید محصولات نداشته و دست نگه داشته‌اند، به همین دلیل بازار مصرف دچار رکود شدیدی شده است؛ این موضوع باعث شده تا بسیاری از تولیدکنندگان هیچ رشد مثبتی نداشته و یا حتی برخی از آن‌ها واحد خود را تعطیل کنند. متاسفانه اشباع بازار و تعداد بالای تولیدکنندگان فعال در این صنعت نیز، سبب پیچیده‌تر شدن مشکلات شده است. همچنین علی‌رغم اینکه در اسفند ماه سال گذشته قیمت دلار کاهش یافت، هزینه‌های جانبی و هزینه‌های تولید روند صعودی به خود گرفته است.

وی در همین راستا ادامه داد: در کنار افزایش هزینه‌های تولید، کمبود نیروی انسانی نیز یکی از مشکلات بزرگ تولیدکنندگان به شمار می‌رود زیرا نیروی کار معمولی تمایل به فعالیت در شغل‌های آسان و کاذب داشته و افراد متخصص درصدد مهاجرت به سایر کشورها هستند.

گفتنی است که برای تولید این محصولات باید از افراد متخصص در خط تولید بهره برد. به همین دلیل با توجه به افزایش ۲۷ درصدی حقوق نیروی انسانی، برای حفظ نیروی کار باقی مانده در کارگاه، دو برابر این رقم را در میزان حقوق آن‌ها اعمال کردیم؛ شرایط بحرانی نیروی کار و افزایش چشمگیر شغل‌های کاذب در کشور باعث شده تا در کنار افزایش حقوق، بسیار مراقب کارکنان خود و رضایتمندی آن‌ها از شرایط کاری باشیم. لازم به ذکر است که این مجموعه که با ۲۰ درصد توان تولیدی خود مشغول به فعالیت است، برای ۲۰ نفر زمینه اشتغال را فراهم کرده است.

▣ نزدیک اما غیرقابل دسترس

وی در خصوص صادرات و واردات محصولات، گفت: همان طور که اشاره شد با توجه به اشباع بازار از محصولات و فراهم بودن شرایط صادرات همچون اخذ کارت بازرگانی، توانایی تولید محصولاتی در سطح بازارهای جهانی با ضریب اطمینان بالا و استاندارد، قصد صادرات به کشور عراق را داشتیم که متاسفانه مشتریان تمایلی به خرید از تولیدکنندگان ایرانی نداشته و حاضر به خرید محصولات از کشور ترکیه با ۴۰ درصد بالاتر از قیمت محصولات ایرانی بودند؛ در صورتی که اتصالات تولید شده توسط تولیدکنندگان ترک، توان رقابت با محصولات ما چه از نظر کیفیت و چه از نظر قیمت را ندارد. یکی از دلایلی که باعث به وجود آمدن چنین وضعیتی شده، نقل‌وانتقال آسان پول و ارتباط بانک‌های کشورها همسایه با یکدیگر و در مقابل آن شرایط دشوار انتقال پول به بانک‌های ایرانی است.

همچنین با توجه به اینکه دریافت هزینه فروش محصولات به صورت دلاری از مشتریان با مشکل مواجه است، اگر تولیدکنندگان به دنبال دریافت مستقیم آن به صورت ریالی باشند، باید ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده پرداخت کنند که موضوع جذابی برای آن‌ها نیست. البته لازم به ذکر است که در گذشته صادرات محصولات به کشور افغانستان در جریان بود اما با تغییر نظام حاکمیتی این کشور ارتباط ما قطع شد؛ متاسفانه باید اذعان کنم که شرایط روزبه‌روز دشوارتر شده و تولیدکنندگان از هر حیث تحت فشار قرار دارند. در خصوص واردات باید گفت که در سال‌های گذشته واردات محصولات چینی به ایران، بسیار رواج داشت اما به دلیل افزایش قیمت دلار و عدم صرفه اقتصادی واردات، هم‌اکنون سهم محصولات چینی از بازارهای داخلی نسبت به گذشته به یک دهم تقلیل یافته است. البته نکته مهم اینجاست که تولیدکنندگان چینی با تولید محصولات بی‌کیفیت و ارزان قیمت، به دنبال رقابت با تولیدکنندگان ترک در بازار کشورهای همسایه هستند.

رفیعی به بیان عوامل دیگری که باعث رکود در بازار شده‌اند پرداخت و گفت: در کنار محدودیت‌های صادراتی، کاهش پروژه‌های ساختمان‌سازی در کشور که سهم عمده مصرف این محصول را به خود اختصاص داده‌اند و همچنین خام فروشی مواد اولیه سبب رکود در بازار مصرف شده است. به طوری که شمش، مقاطع و براده‌های برنجی به راحتی صادر شده و مشتریان فراوانی خواهان آن هستند اما صادرات محصولات نهایی که زحمت بالایی برای تولید آن‌ها کشیده شده است، به این راحتی امکان‌پذیر نیست.

همچنین متاسفانه تولیدکنندگان مواد اولیه به سبب سودآوری بیشتر، تمرکز خود را روی صادرات گذاشته‌اند تا تامین نیاز بازارهای داخلی.

وی با اشاره به فرایند تولید اتصالات برنجی و برنزی، ابراز کرد: این کارگاه در گام اول اقدام به خرید شمش (برنج و برنز) و تقسیم آن به مقاطعی با اوزان مختلف همچون مقاطع ۱۰۰ گرمی تا ۳۰۰ گرمی می‌کند. سپس در مرحله بعد با گداخته ساختن این مقاطع در کوره و با شکل‌دهی آن‌ها در قالب‌های مخصوص به روش فورجینگ، به تولید اتصالات برنجی و برنزی می‌پردازد. در نهایت اتصالات تولیده شده پس از عبور از مرحله تراشکاری که توسط دستگاه‌های «CNC» صورت می‌گیرد، مونتاژ و در اختیار مشتریان قرار می‌گیرند.

وی در رابطه با ماشین‌آلات و دستگاه‌های مورد استفاده در روش فورجینگ، اظهار کرد: خوشبختانه ماشین‌آلات پرس مورد نیاز در این روش، توسط تولیدکنندگان داخلی تولید شده که از کیفیت و کارایی مناسبی برخوردارند؛ گفتنی است که ۵۰ درصد ماشین‌آلات پرس این مجموعه ساخت داخل هستند.

البته در اینجا باید به نکته‌ای اشاره کنم که برخی از ماشین‌آلات اصلی که از آن‌ها در روند تولید بهره می‌بریم، ساخت کشورهای روسیه و چک هستند که در زمینه تامین قطعات یدکی آن‌ها به سبب وجود دانش بالای تولیدکنندگان داخلی به واردات نیازی نداریم.

لازم به ذکر است که در خصوص دستگاه‌های «CNC» شرایط کمی متفاوت بوده و تاکنون تولیدکنندگان ایرانی موفق به ساخت نمونه داخلی آن‌ها نشده‌اند؛ به همین دلیل این دستگاه‌ها را از کشورهای اروپایی و چین خریداری می‌کنیم.

رفیعی تصریح کرد: متاسفانه باید گفت که شیوه‌های حمایتی از تولیدکنندگان نادرست است زیرا در مواقعی که تولیدکنندگان نیازمند حمایت هستند، به آن‌ها توجهی نشده و در موارد غیرضروری حمایت‌های فراوانی صورت گرفته است.

شمش برنزی که تماما از منابع داخلی تولید می‌شود، در پنجم اسفند ماه به طور محدودی با قیمت ۳۳۵ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم به فروش می‌رفت اما اکنون با قیمت ۲۴۵ تا ۲۵۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله می‌شود. اگر تولیدکننده‌ای مواد اولیه خود را با قیمت سال گذشته خریداری کرده باشد، با رکود شدید در بازار و کاهش قیمت شمش برنز، اکنون چگونه می‌تواند بدهی‌ها و اقساط وام خود را بپردازد؟ با توجه به این شرایط، صنعتگران باتجربه دیگر توان ادامه مسیر را نداشته و سرمایه‌گذاران جدید با در نظر گرفتن ۲۳ درصد سود وام‌های بانکی و شرایط بازار، امکان راه‌اندازی یک کسب‌وکار را ندارند. در صورتی که تولیدکنندگان تنها به فکر تولید و ارتقای صنعت کشور بوده و همچون واسطه‌گران با اخذ تسهیلات به دنبال منافع شخصی خود نیستند.

▣ حذف مهره‌های کوچک و متوسط از بازی

رفیعی با اشاره به دورنمای این صنعت خاطرنشان کرد: اگر شرایط بر همین روال ادامه پیدا کند، در ابتدا تولیدکنندگان کوچک‌مقیاس و سپس واحدهای تولیدی متوسط از میدان رقابت حذف می‌شوند؛ با حذف این تولیدکنندگان، صنایع تولیدی بزرگ‌مقیاس به تنهایی در بازار یکه‌تازی خواهند کرد. لازم به ذکر است که در حال حاضر این مجموعه فعالیت‌های تولیدی خود را کاهش داده و برای ادامه بقا به صورت دستمزدی، در زمینه خدمات و ماشین‌کاری محصولات فعالیت دارد؛ به همین دلیل ممکن است در آینده این کارگاه با سابقه کاری ۱۵ ساله تعطیل شود.

احداث پردیس فناوری صنایع معدنی در مجاورت مجتمع‌های فولادی

رئیس پارک علم و فناوری خراسان با بیان اینکه به‌زودی افتتاح پردیس فناوری صنایع معدنی در مجاورت مجتمع‌های فولادی صورت خواهد گرفت، گفت: فناوری‌های اکتشاف، استخراج، فرآوری، بهینه‌سازی و هوشمندسازی، آب و محیط زیست، بومی‌سازی مواد و تجهیزات، از زمینه‌های فعالیت این پردیس است.

مسعود میرزایی با اشاره به امضای موافقت نامه میان این پارک با شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان به عنوان بزرگترین شرکت فولادی مستقر در منطقه سنگان (عسلویه شرق کشور)، هدف از انعقاد این موافقت‌نامه را نفوذ فناوری در صنایع معدنی، عنوان کرد و افزود: با این همکاری پردیس فناوری صنایع معدنی به طور مشترک میان پارک علم و فناوری خراسان و شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان راه‌اندازی شد. وی با بیان اینکه صدور مجوز پردیس صنایع معدنی در شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مراحل نهایی قرار دارد، اظهار کرد: استقرار این پردیس در سنگان خواف این استان است. در ماه‌های گذشته پیگیری‌های لازم برای اخذ مجوزهای احداث زمین در منطقه سنگان و راه‌اندازی دفاتر پردیس در مشهد و سنگان انجام شده و به‌زودی افتتاح این دفاتر و کلنگ‌زنی زمین پردیس در سنگان در مجاورت مجتمع‌های فولادی صورت خواهد گرفت. میرزایی، شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان را بزرگترین شرکت فولادی مستقر در منطقه سنگان (عسلویه شرق کشور) دانست که سهامدار عمده آن مجتمع فولاد مبارکه است و ادامه داد: این مجموعه در حال حاضر ظرفیت تولید ۵ میلیون تن کنسانتره و گندله در سال را دارد. همچنین همگام با تاسیس پردیس، در یک سال گذشته بیش از ۴۰ شرکت فناور توانمند عضو پارک خراسان تعاملات تنگاتنگی با صنایع معدنی و فولادی داشته‌اند و تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای متعددی در این حوزه منعقد شده است. رییس پارک فناوری خراسان افزود: در این پردیس زمینه‌های فناوری مورد نیاز صنایع معدنی و فولادی شامل فناوری‌های اکتشاف، استخراج، فرآوری، بهینه‌سازی و هوشمندسازی، آب و محیط زیست، بومی‌سازی مواد و تجهیزات، اطلاعات و ارتباطات متمرکز می‌شود و در تمامی این حوزه‌ها شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان پارک در ارتباط و تعامل با صنایع بزرگ فولادی کشور قرار گرفته‌اند. به گفته وی، پارک علم و فناوری خراسان با بیش از ۲۰ سال سابقه فعالیت در زیست بوم نوآوری و فناوری شرق کشور که در حال حاضر بیش از ۴۵۰ شرکت فناور و دانش‌بنیان عضو این پارک هستند، زمینه اشتغال بیش از ۶۰۰۰ نفر نیروی جوان و نخبه را فراهم کرده است. این پارک با ۱۰ مرکز رشد، در حوزه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، نفت و گاز، برق و الکترونیک و تجهیزات صنعتی فعال است.

معاون تولید شرکت مس خبر داد

سرمایه‌گذاری بیش از ۱۶ میلیارد دلاری برای توسعه صنعت مس ایران

رحمتی، معاون تولید شرکت مس از برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری بیش از ۱۶ میلیارد دلاری در حوزه توسعه صنعت مس ایران خبر داد.

بهروز رحمتی گفت: طبق بررسی‌های مختلف، معدن عظیم مس سرچشمه حدود ۹ میلیارد تن ذخایر ماده معدنی دارد که این معدن بزرگترین معدن ایران، خاورمیانه و شمال افریقا محسوب می‌شود.

وی افزود: شرکت ملی صنایع مس ایران سال گذشته در نخستین حلقه توسعه پایدار صنایع معدنی مس که حوزه اکتشافات است، با بیش از ۲۰۰ هزار متر حفاری اکتشافی رکورد تاریخ ایران را جابه‌جا کرد و بدین ترتیب مجموع ذخایر معدنی شرکت ملی صنایع مس ایران به بیش از ۱۹ میلیارد تن و مس محتوی به بیش از ۵۱ میلیون تن مس خالص محتوی افزایش یافت که با این حجم اکتشافات و کشف حدود ۴ میلیارد تن ذخایر جدید در آنومالی B مگامعدن مس سرچشمه، باعث پشت سر گذاشتن کشورهای آمریکا و مکزیک و ارتقا قابل توجه رتبه ذخایر جهانی مس ایران از رتبه هفتم به پنجم دنیا شد.

رحمتی گفت: در سال‌های ۹۵ تا ۹۷، شرکت مس به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های معدنی، سالانه کمتر از ۳۸ هزار متر حفاری اکتشافی انجام می‌داده است که با تلاش حوزه اکتشافات شرکت، سال گذشته بیش از ۲۰۰ هزار متر حفاری اکتشافی انجام داد

که نشان دهنده افزایش چشمگیر بیش از ۴۳۳ درصدی حفاری اکتشافی شرکت درمقایسه با این مدت است و برنامه‌ریزی شده امسال هم حداقل ۳۰۰ هزار متر حفاری اکتشافی انجام دهیم.

وی افزود: نخستین بار در تاریخ شرکت ملی صنایع مس ایران در دو سال گذشته حدود ۱۵ دستگاه حفاری عمیق با قدرت حفاری تا حدود ۲۵۰۰ متر را وارد کردیم و همچنین درنظر داریم در حمایت از تولید داخلی و بومی‌سازی، امسال ۳۰ دستگاه حفاری اکتشافی در داخل کشور تولید کنیم.

معاون تولید شرکت مس گفت: قصد داریم سال‌های آینده، بالغ بر ۱۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در حوزه توسعه صنعت مس، طرح انجام دهیم که از این رقم حدود ۲ میلیارد دلار در حوزه ماشین‌آلات معدنی است.

وی خاطرنشان کرد: در حوزه تولید سال گذشته نخستین بار رکورد تولید ۳۰۰ هزار تن در سال در شرکت مس عملیاتی شد و در حوزه طرح‌های توسعه و برنامه توسعه پایدار، تولید یک میلیون تن مس محتوی معدنی در دستور کار شرکت قرار گرفته که بخش عمده این توسعه‌ها در استان کرمان به‌عنوان بهشت زمین‌شناسی و بهشت معادن ایران انجام خواهد شد.

رحمتی افزود: بزرگ‌ترین معدن مس ایران، خاورمیانه و شمال آفریقا در استان کرمان و در مجتمع مس سرچشمه است که از مجموع بالغ بر ۱۹ میلیارد تن ذخایر معدنی شرکت ملی صنایع مس ایران حدود ۹ میلیارد تن در معدن عظیم مس سرچشمه است که تاکنون با عمر کارکرد حدود ۴۰ ساله در حدود ۶ میلیون تن مس محتوی از این معدن استخراج و روانه بازارهای داخلی و بین المللی شده که با احتساب قیمت‌های جهانی امروز و یا میانگین حدود دو سال اخیر بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار درآمد داشته و با تولید فعلی شرکت، این معدن کماکان میتواند برای حدود یک قرن دیگر نیز درآمدزایی داشته باشد.

به گفته معاون تولید شرکت مس، اکنون عمده شرایط لازم برای توسعه پایدار این صنعت مانند کشف ذخایر معدنی کافی (۱۹ میلیارد تن)، سودآوری صنعت مس و آینده درخشان بازار مصرف صنعت مس در قیاس با سایر فلزات مشابه، امکان تامین مالی عمده هزینه سرمایه گذاری موردنیاز در طرح‌های معدنی شرکت از محل منابع داخلی و سود شرکت، تامین آب موردنیاز با ساخت مگاطرح شیرین سازی آب دریا و انتقال آب از خلیج همیشه فارس به مجتمع عظیم مس سرچشمه و ساخت نیروگاه با حدود ۶۵۰ مگاوات ظرفیت تولید انرژی و دردست اقدام بودن حدود ۱۰۰۰ مگاوات طرح انرژی‌های تجدیدپذیر فراهم شده است و برای تبدیل به فعل کردن این پتانسیل‌های بالقوه غیرقابل انکار، عمدتا نیاز به کمک معنوی آحاد سازمان‌ها بویژه دو قوه مجریه و مقننه هستیم.

تفسیر روز

نوسان نرخ سنگ آهن

قیمت سنگ آهن در حال نوسان و چرخش میان امید به تخصیص بسته‌های محرک اقتصادی بیشتر و موثرتر از سوی دولت چین و این واقعیت است که بازگشت اقتصادی آن هم در دومین اقتصاد جهان، تاکنون هم با سختی پیش رفته است. قیمت لحظه‌ای سنگ آهن در هفته‌های اخیر در حالی افزایش یافته است که امید به تخصیص بسته‌های محرک بیشتر از سوی پکن و نگرانی‌هایی مبنی بر اینکه احتمالا روند شاخص‌های اولیه اقتصادی گسترش خواهد یافت، بر آن تاثیرگذار بوده است. چین بیش از ۷۰ درصد از حجم کل سنگ آهن دریایی جهان را خریداری می‌کند و تولید کمی بیش از نیمی از فولاد جهان در اختیار آنهاست که شرایط اقتصادی این کشور را برای چشم انداز مواد خام اصلی فولاد کلیدی می‌کند. سریع‌ترین عامل تاثیرگذار انتشار خبری بود مبنی بر اینکه بانک مرکزی چین روز چهارشنبه هفته گذشته نرخ وام‌های کوتاه مدت کلیدی را برای نخستین بار در ده ماه گذشته کاهش داد و نرخ بازپرداخت معکوس هفت روزه را با ۱۰ واحد کاهش به ۱.۹ درصد رساند. این کاهش و انتظارات برای کاهش بیشتر سایر نرخ‌های وام‌دهی، این خوش بینی را به دنبال داشته است که پکن در حال اقدام برای تقویت بخش دارایی‌های برجسته است که حدود یک سوم تولید فولاد چین را مصرف می‌کند. این امید را می‌توان در قیمت سنگ آهن داخلی مشاهده کرد، چرا که قراردادهای بورس کالای دالیان نسبت به معاملات آتی سنگاپور عملکرد بهتری داشته است. البته این نکته را نباید نادیده گرفت که برخی از حمایت‌های اساسی برای قیمت سنگ آهن وجود دارد که مهترین آن کاهش موجودی در بنادر چین است. ذخایر بندری تحت نظارت مشاوران استیل هوم در هفته منتهی به ۹ ژوئن به ۱۲۶.۲ میلیون تن کاهش یافت که نسبت به ۱۲۶.۹ میلیون تن هفته پیشتر کاهش داشته و به پایین‌ترین سطح خود از جولای سال گذشته تاکنون رسیده است. یک الگوی فصلی برای موجودی انبارها وجود دارد، به این معنا که موجودی انبارها در زمستان افزایش می‌یابد چرا که کارخانه‌های تولید فولاد در این فصل با محدودیت تولید مواجه می‌شوند و با افزایش تولید فولاد در فصل تابستان با توجه به افزایش ساخت و ساز در این فصل، موجودی انبارها کاهش می‌یابد. این در حالی است که در هفته مشابه سال گذشته، موجودی انبارها ۱۲۸.۳ میلیون تن یا ۱.۶ درصدی بالاتر از سطح فعلی بود. اگرچه این افت شدیدی نسبت به سال گذشته محسوب نمی‌شود اما در عین حال نشان دهنده آن است که فضایی برای کارخانه‌های فولاد وجود دارد واردات را در سطح قوی و انبارها را در شرایط کنونی حفظ کنند.

یکی دیگر از شاخص‌های صعودی نرخ تولید بالابر کارخانه‌های فولاد است که داده‌های انجمن آهن و فولاد چین نشان می‌دهد که تولید اعضای آن به ۲.۲۳ میلیون تن در روز در دوره ۱ تا ۱۱ ژوئن افزایش یافته که ۶.۵ درصد نسبت به بازه زمانی ۲۱ تا ۳۱ می افزایش یافته است. این انجمن همچنین گزارش داد که ذخایر فولاد طی بازه زمانی ۱ تا ۱۰ ژوئن، ۱۵.۸ میلیون تن بوده که نسبت به ده روز قبل ۱.۲ درصد افزایش داشته اما نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۲ بیانگر کاهش ۱۵ درصدی است.

▣ داده های اولیه اقتصادی

مقابله با شاخص‌های مثبت تقاضای سنگ آهن مجموعه‌ای از داده‌های اقتصادی ضعیف است که نشان می‌دهد بازگشت چین پس از پایان دادن به سیاست سختگیرانه‌اش برای مقابله با کووید صفر در ماه دسامبر ناهموار بوده است. اداره ملی آمار چین روز چهارشنبه هفته گذشته اعلام کرد که تولید صنعتی در ماه می نسبت به سال گذشته ۳.۵ درصد رشد کرد که نسبت به رشد ۵.۶ درصدی آوریل و رشد ۳.۶ درصدی که تحلیل‌گران در نظرسنجی رویترز پیش‌بینی کرده بودند، کاهش یافته است. خرده فروشی که نقطه درخشان اقتصاد چین در سه ماهه اول بود، ۱۲.۷ درصد افزایش یافت و پیش‌بینی‌های رشد ۱۳.۶ درصدی را از دست داد و نسبت به آوریل هم ۱۸.۴ درصد کاهش یافت. داده‌های ضعیف اقتصادی ممکن است به نحوی دیگر بر معاملات تاثیر بگذارد و موجب افزایش قیمت سنگ آهن شود چرا که سرمایه‌گذاران در چنین شرایطی تصویب و تایید یک بسته محرک اقتصادی دیگر را محتمل‌تر می‌دانند. اما برای تداوم هر افزایشی، لازم است محرک‌ها به تقاضای واقعی فولاد در ماه‌های آینده تبدیل شود.

در این میان، اشتهای چین برای واردات سنگ آهن احتمالا در محدوده نسبتا تنگ ۹۰ تا ۱۰۳ میلیون تن متریک در ماه که از جولای ۲۰۲۲ ادامه داشته است، باقی خواهد ماند. تحلیل‌گران کالایی کپلر پیش‌بینی کرده‌اند که واردات ماه ژوئن حدود ۹۸ میلیون تن باشد که کمی بیشتر از رقم رسمی گمرک یعنی ۹۶.۱۸ میلیون در ماه است

روزگار معدن

دوشنبه ● ۲۹ خرداد ۱۴۰۲ ● ۳۰ ذی‌القعده ۱۴۴۴ ● ۱۹ ژوئن ۲۰۲۳ ● سال ششم ● شماره ۱۰۹۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول: مهدی نجفی

آدرس: تهران– خ قائم مقام فراهانی– کوچه آزادگان–شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰–نمابر: (داخلی–۱۰۴)
تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰–ایمیل‌سازمان‌آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: ایرانیان

www.rozegaremadan.ir
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

تحلیل روز

تاثیرگذاری دو شاخص بر بورس

معامـلات بازار سـرمایه در هفته های اخیر علاوه بـر اینکه با کاهش حجم روبرو بوده، همچنان خروج سـرمایه را ثبت کرده اسـت، به همین دلیل پیش بینی ها حکایت از این دارد که بازار وارد یک روند فرسایشـی شـده و احتمالا رشد بازار مبتنی بر تک سهم های ارزنده خواهد بود.

کارشناسـان معتقدند مهمترین دلایلی که به این اصلاح شاخص می تواند دامن بزند افزایش نرخ بهره بانکی و همچنین انتشار اوراق برای جبران کسری بودجه است.

علی اکبر نیکواقبال در گفتگو با بازار، گفت: در شـرایط کنونی اقتصاد کشور در یک بلاتکلیفی به سـر می برد، از یک سو خبرهایی درباره مذاکرات برجام منتشـر شده و از سوی دیگر مشخص نیست که توافق حاصل شود یا خیر. به همین دلیل بسـیاری از سرمایه گذاران نسـبت به رونق اقتصاد کشور چندان مطمئن نیستند.

وی بـا بیان اینکه تا زمانی که اثر توافقـات بر فعالیت های اقتصادی نمایان نشـود مذاکرات نمی تواند در معاملات بورس اثـر بگذارد، افزود: به طور قطع مبادلات تجاری روی فعالیت شـرکت ها موثر اسـت، چراکه در شرایط کنونی برخی شـرکت ها صادراتی هسـتند و با افزایش مبادلات تجاری امکان عرضه محصولات بیشـتری خواهند داشت و برخی شرکت ها متاثر از واردات هستند و قیمت تمام شـده تولیدات آنها ناشی از نرخ ارز و تسهیل مبادلات بین ایران و سایر کشورهاست.

او بـا تاکید بـر اینکه بازار بورس بعد از یک مرحله رشـد وارد رکود شـده اسـت، اظهار کرد: با توجه به اینکه هنوز تورم کالایی در کشـور بالا و از طرف دیگر جریان رشـد نقدینگی ادامه دارد عملا سیاسـت های کنونی کشور برای جلوگیری از ثبات بازارها چندان موفق نبوده اسـت، زیرا در صورتی که تلاش برای سـرکوب قیمت ها و همچنین کنترل جریان مالی در بورس ادامه داشته باشـد اقتصاد به شـدت به سمت رکود می رود و این مساله با سیاست گذاری ها برای تحقق رشد اقتصادی در تضاد است.

نیکواقبـال بـا نگاهی بـه دیگر تهدید اصـلاح بازار سـرمایه در حال حاضر گفت: بهره وری در بنگاه های تولیدی ایران بسـیار کاهش یافته که در نتیجه فرسودگی ماشـین آلات و تجهیزات است و اگر واردات این تجهیزات تسهیل نشود این مساله روی حاشیه سود بنگاه ها و حتی معاملات نماد آنها در بورس هم تاثیر منفی می گذارد.

دلایل توقف ورود پول به بازار سهام

حـدود یک ماه پیـش بود که مدیران سـازمان بـورس و اوراق بهادار خبر دادنـد که تنها چند نفر حدود ۸۰۰ میلیارد تومان از بازار سـهام خارج کرده و واردات صنـدوق های درآمد ثابت کرده یا برای تسـویه حسـاب اسـتفاده کرده‌اند.

این خبر دقیقا سیگنالی جدی برای ورود بازار سهام به روند فرسایشی بود، هرچنـد مدیران سـازمان بورس از همین خبر اسـتفاده کردند که بگویند که پول همچنان از بورس خارج نشده و دوباره به بازار بر می گردد اما در شرایط کنونی که بازار به شدت به سمت رکود و اصلاح می رود بار دیگر سیاست های نخ نما بازارساز برای سهامداران خرد نمایان شده و این موضوع می تواند ورود نقدینگی به بورس را به چالش بکشد.

یک کارشـناس بازار سـرمایه در گفتگو بـا خبرنگار بازار با اشـاره به اینکه بـورس با رکود مواجه شـده و این اصلاح قیمتـی در بازارهای دیگر هم اتفاق افتاده است، گفت: برخلاف سال های گذشته سهامداران نگاه چندانی به اخبار مجامع عمومی ندارد و بیشتر به وضعیت سیاسی و مذاکرات بین المللی چشم دوخته اند به همین دلیل در چند ماه بازار در ابهام به سـر خواهد برد، از این رو در کوتاه مدت بازار تغییر نمی کند و سـهامداران در این زمان باید پرتفوی خود را اصلاح کنند.

مهدی دلبری با بیان این که دولت حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان کسـری دارد، افزود: به نظر می رسد که امسال تابستان دولت می خواهد اوراق زیادی بفروشد اما شرایط نقدینگی بسیار متفاوت از قبل است زیرا بانک ها و صندوق ها و ... نقدینگی زیادی ندارند و این مساله به دلیل شرایط تورمی اتفاق افتاده، زیرا بسیاری از بانک ها و ... سرمایه خود را تبدیل به دارایی کرده اند تا از این طریق بر مبنای تورم سود کنند.

همچنیـن با توجه بـه اینکه موجودی در صندوق های بـا درآمد ثابت هم کاهش یافته دولت در فروش اوراق چندان موافق نخواهد بود و این مساله می تواند روی بازار سـهام هم تاثیر داشته باشـد، زیرا ورود پول به بازار سهام هم بعید به نظر می رسد اتفاق بیفتد.

او با اشـاره به سیاسـت های دولت برای تغییر وضعیت تامین نقدینگی و ... اظهار کرد: امسـال دولت احتمالا نرخ بهره بالا را بالا می برد و همین مسـاله مـی تواند روی کاهش پی بر ایی بازار تاثیر بگذارد، تصریح کرد: هرچند ایران در یک دوره هایی نرخ تامین مالی را تا ۳۲ درصد هم تجربه کرده اما بعید به نظر می رسد که امسال به این نرخ ها برسد.

گرچه نبایـد فراموش کرد که نرخ واقعی بهره در موقعیت کنونی هم حدود ۳۵ درصد اسـت. دلبری درباره وضعیت نرخ اوراق گام و اینکه آیا از این روش برای تامین مالی اسـتفاده می شـود یا خیر، اظهار کرد: دولت سـال گذشته روی فروش اوراق گام تاکید ویژه ای داشت، اما به دلیل اینکه ابهاماتی از نظر تضامین بانکی داشـتند مشـکلاتی را برای بانک ها و حتی بازار سرمایه ایجاد می کرد، به همین دلیل در حال حاضر خیلی کم منتشر می شود و شرکت ها به دنبال روش های دیگر تامین مالی در بورس خواهند بود.

در ۱۴ جلسه میز صنعت توسط سازمان بورس بررسی شد:

تعامل سازنده با صنایع بورس

گروه بورس

تاکنـون ۱۴ جلسـه میز صنعت توسـط سـازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شـده است. جلساتی که از ابتدای تاسـیس اداره میز صنعت و رتبه‌بندی ناشران، نظام‌مند شد. تاکنون این جلسه برای صنایع پالایشی، برق، سـیمان، خودرو، پتروشیمی، شوینده، آرایشی و بهداشتی، تایر، دارویی، فلزات اساسی، بانکی، استخراج کانه‌هـای فلـزی و متانول برگـزار و چالش‌های آن‌ها بررسی و برخی از مشـکلات آن‌ها با پیگیری سازمان بورس و اوراق بهادار حل شده است.

به‌گزارش پایگاه خبری بازار سـرمایه ایران، جلسات میز صنعت سـازمان بـورس به‌منظور پـر کردن خلا تعامـل میـان ارکان مختلف بازار سـرمایه با مدیران ارشد شرکت‌های صنایع مختلف بورسی از اردیبهشت ۱۴۰۰ آغاز شـد. جلسـاتی کـه از مهر مـاه ۱۴۰۰، با ریاسـت مجید عشـقی بر سـازمان بورس و اوراق بهـادار، جان دوباره‌ای گرفت چرا که اداره میز صنعت و رتبه‌بندی ناشران تاسیس شـد. به‌گفته امیر طایفه ابراهیمـی، رئیس اداره میزهای صنعـت و رتبه‌بندی ناشـران سـازمان بورس برگزاری میز صنعت، فرصت مغتنمی است تا مسائل، مشکلات و چالش‌های موجود در صنایع از طریق بازوهای نظارتی و ارتباطی سازمان بـورس در قالب لایحـه بودجه، برنامه پنجم توسـعه یـا مکاتبات وزرایـی همچون اقتصـاد، نفت و صمت مطرح و تا برطرف شـدن آن‌هـا از قابلیت پیگیری و بررسـی برخوردار شـود. اولین جلسـات میز صنعت بیشـتر به چیسـتی و چرایی این میز اختصاص یافته بود. هر چند که در اولین جلسـه به صنعت پالایشـی و در دومین جلسـه به صنعت سـیمان پرداخته شد. جلسات بعدی میز صنعت اما تخصصی‌تر و با جزئیات بیشتر بود. جلسـه سوم به صنعت برق پرداخته شد و بحث صادرات برق و قیمت‌گذاری دسـتوری به میان آمد. چهارمین جلسـه میز صنعت هم به صنعت بیمه اختصـاص پیدا کرد. میز صنعت هر چه پیش می‌رفت سـاختار بهتری می‌گرفت تا با تبدیلـش به یک اداره مستقل در دوره ریاست مجید عشقی، نظام‌مند شد.

عکس: آیدا فریدی

جلسه پنجم؛ صنعت خودرو

طبق اطلاعات ارائه شـده در میز صنعـت مرداد ماه ۱۴۰۰، ایران با سـرانه خودرو ۲۲۶ دستگاه در رتبه ۷۶ دنیا قراردارد که در صورت هدف‌گذاری رسیدن به سرانه اتحادیه اروپا نیازمند تولید ۳۰ میلیون خودرو است.

جلسه ششم؛ صنعت پتروشیمی

یکی از چالش‌های همیشـگی صنعت پتروشـیمی، فرمول محاسـبه نرخ سـوخت اسـت. به‌گفته رئیس سـازمان بورس در ششمین جلسه میز صنعت، فرمول محاسـبه نرخ سـوخت باید به نحوی اصلاح شود که فاصله قیمتی زیادی با کشـورهای رقیب تولید کننده گاز وجود نداشـته باشد. مجید عشقی تاکید کرده بود که بـه دنبال رانت برای هیچ صنعتی نیسـتیم اما در عین حال نمی‌توانیم شـاهد آن باشیم که یک صنعت رقابتی با تصمیمات اشتباه از صحنه خارج شود.

جلسـه هفتم؛ صنعت محصولات شوینده، آرایشی و بهداشتی

ظرفیت تولید مواد شوینده با حدود ۲۲۰ تولیدکننده برابر با ۴ میلیون تن اسـت. میـزان تولید حدود ۱/۵ میلیون تن که بیشـتر از میزان مصرف داخل اسـت. حدود ۸۵ درصد از محصولات صنعت شوینده، آرایشی و بهداشتی در داخل کشور به فروش می‌رسد. بین ۳۰ تـا ۴۰ درصد مواد میانی وارداتی اسـت. ایران، هند و ترکیه قطب‌های تولید مواد شـوینده و بهداشـتی در منطقه هسـتند. ایران به لحاظ توان صـادرات بعد از ترکیـه رتبه دوم را در منطقه دارد. پیش‌بینی ظرفیت صـادرات ۱/۵ میلیـارد دلاری، وجـود یک بـازار ۸۵ میلیـون نفری در داخـل و بـازار ۲۷۰ میلیون نفری کشورهای همسایه سهم ایران در بازار جهانی از دیگر اطلاعات شفاف در این صنعت است.

ارزش بازار صنعت شـوینده، آرایشی و بهداشتی در بورس حدود ۳ درصد ارزش بازار پتروشـیمی اسـت. تحریم‌های بین‌المللی، واردات ۳۰-۴۰ درصدی مواد و اولیه، نوسـانات نـرخ ارز، قیمت‌گذاری نامناسـب، تعداد بالای تولیدکنندگان و فروش با تخفیفات جهت تصاحب بازار داخلـی، کاهش قدرت خرید خانوارهای ایرانی در سـال‌های اخیر و تقسـیم سود بالا از جمله چالش‌ها یا تهدیدهای این صنعت است.

جلسه هشتم؛ صنعت تایر

ظرفیـت اسـمی کارخانه‌های تایرسـازی در داخل کشور حدود ۴۰۰ هزارتن است. تولید واقعی اما حدودا ۲۸۰ تا ۳۱۰ هزار تن در سـال اسـت. نیاز کشـور به انـواع تایر حدود ۳۴۰ هزارتن اسـت که این کسـری از طریق واردات جبران می‌شـود. پیش‌بینی می‌شـود قیمت تایر تا سـال ۲۰۲۴ روندی صعودی داشـته و معـادل ۲.۲ دلار آمریـکا در هر کیلوگرم باشـد. تایر بیسـت و هشـتمین صنعت بورسی اسـت که ۰.۲۳ درصـد ارزش بـازار را به خود اختصاص داده اسـت. قیمت‌گذاری دستوری، تحریم‌ها، نوسانات قیمت نفت، وادرات تایرهای کم کیفیت و ارزان خارجی با احتساب واردات با ارز ترجیحی، دسـتور منع صادرات تایر و از دست رفتن سهم بازار در کشورهای هدف، نرخ ارز، ۷ بهای حامل‌های انرژی و افت تولید ناشـی از قطع برق از مهم‌ترین چالش‌های صنعت تایر در کشور است.

جلسه نهم؛ صنعت پالایشی

صنعـت پالایش یکی از صنایع تاثیرگذار در سـهام عدالت به حسـاب می‌آید و از اهمیت ویژه‌ای در بازار سـرمایه برخوردار اسـت. تامین منابع مالی لازم برای طرح‌های افزایـش کیفیت و ظرفیت تولید فرآورده‌ها، روش قیمت‌گذاری خوراک و فرآورده‌های پالایشگاه‌ها، اصلاح روابط مالی شرکت‌های پالایشی و دولت، قوانین بودجه، مشـکلات ارزی، هزینه تمدید کارت بازرگانی، هزینه سوخت مصرفی کوره‌های عملیاتی شرکت‌های پالایشـی، عـدم عرضه نفت خـام، میعانـات گازی و فرآورده‌های شرکت‌های پالایشـی در بورس انرژی از عمده مشکلات این صنعت است.

جلسه دهم؛ صنعت دارو

در دهمین میز صنعت مشخص شد که صنعت دارو با ۱۴۰ همـت، یازدهمین صنعت در صنایع بورسـی اسـت و به طور کلی میان شاخص دارو و شاخص کل بورس همبسـتگی مثبتی دیده می‌شـود. ۵۹ درصد شـرکت‌های دارویی در بورس تهران و ۴۱ درصد آنها در فرابورس ایران پذیرفته شده‌اند و از نظر تعداد، ۲۹ شـرکت دارویی در بورس تهران و ۲۰ شرکت دارویی در فرابورس تهران هستند.

نرخ ارز و نوسـانات نـرخ ارز حمایتی، قیمت‌گذاری دستوری، تحریم‌ها و عدم ارتباط با مجامع بین‌المللی، کاهش واردات دارو و مواد خام اولیه، عدم به‌روزرسانی تجهیـزات، کاهش صـادرات دارو و قاچـاق معکوس، بحران نقدینگی، افزایش حد اعتباری وام‌ها و دشواری در ثبت دارو از چالش‌های این صنعت تلقی می‌شوند.

جلسه یازدهم؛ صنعت فلزات اساسی

صنعـت فلزات اساسـی در بـازار سـرمایه، دومین صنعت بزرگ اسـت. شـاخص کل و شـاخص فلزات اساسی همبستگی و رشـد تقریبا برابری دارند. فولاد مبارکـه، فـولاد خوزسـتان و ذوب‌آهـن، بزرگترین تولیدکنندگان ایران هستند. بیشترین صادرات کشور نیز مربوط به بلوم و بیلت اسـت و بیشـترین واردات به ورق سـرد مربوط می‌شـود. صنعت فلزات اساسی بیشـترین مصرف بـرق و گاز را بین صنایع بورسـی دارد. بزرگتریـن تولیدکننده مس و آلومینیوم در دنیا، به‌ترتیب شـیلی و چین اسـت. بزرگ‌ترین واردکننده چین و بزرگ‌ترین صادرکننده شـیلی اسـت. استرالیا بیشـترین میزان ذخیره سـنگ آهن را دارد. ایران با ظرفیت ۳۸ میلیون تـن، هفتمین ذخیره‌کننده مس به‌حساب می‌آید. بیشترین سهم صنایع از مصرف مس مربوط به صنعت سـاختمان اسـت. معدن سرچشمه، رتبه ۲۹ و مس سونگون رتبه ۷۶ در جهان را دارد.

جلسه دوازدهم؛ صنعت بانکی

بانک‌ها و موسسـات اعتباری هفتمین صنعت بازار سـرمایه از جهت ارزش بازار هسـتند. ارزش بازار این صنعت تا اواخر سال ۱۴۰۱، چیزی حدود ۳۷۹ همت بوده اسـت. نسـبت P/E بانک‌ها و موسسات اعتباری که یکی از روش‌های رایج ارزش‌گذاری سهام است در پاییز ۱۴۰۱، ttm ۶.۱۶ بوده اسـت. مطابق آمارهای بانک مرکزی، حجم کل سـپرده‌های سیسـتم بانکی کشـور بالغ بـر ۴۳۲۱ همـت در پایان شـهریور ماه سـال ۱۴۰۱ بوده که سـهم بانک‌های بورسی ۳۸۴۴ همت بوده اسـت. این یعنی ۸۹ درصد از سـپرده‌ها، ناتـرازی بانک‌ها، افزایش نرخ سـود بین بانکی، اموال مازاد بانک‌ها، جهش معوقات تسـهیلات ارزی، نسبت نامتوازن تسـهیلات غیرجاری، بی‌نظمی در سـاختار نظـام ارزی و مداخلات بانک مرکزی و سـهام خزانه از مهم‌ترین چالش‌هایی بود که کارشناسان و مقامات ارشد بانکی به آن اشاره کردند.

جلسه سیزدهم؛ استخراج کانه‌های فلزی

بـر اسـاس اطلاعات سـال ۲۰۲۱، ایران بـا امکان اسـتخراج ۲.۷ میلیارد تُن، دارای نهمین ذخایر سنگ آهن در دنیا است و استرالیا، برزیل و روسیه بیشترین ذخیره قابل اسـتخراج سـنگ آهن را دارند. همچنین چیـن، اوکراین، کانـادا، هند و آمریکا بـه ترتیب در جایگاه چهارم تا هشتم جهان هستند. آمار خیره‌کننده کشورمان در حوزه سـنگ آهن به موضوع روند رو به رشد تولید این محصول طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ بازمی‌گردد. تولید سـنگ آهن ایران در سـال ۲۰۱۷، از ۴۰ میلیـون تن به ۷۵ میلیون تن در سـال ۲۰۲۲ رسیده است؛ این به معنی ۸۸ درصد افزایش در تولید سـنگ آهن در ۶ سال گذشته است که در کشورهای دیگر جهان دیده نمی‌شـود. ضرورت نوسـازی ناوگان صنعتی و اکتشـافات عمیق معدنـی در ایران، اهمیت رقابت‌پذیـری بین‌المللـی در صنعـت فـولاد، حذف چندنرخی بودن قیمت ارز و قیمت‌گذاری نامتوازن از مهم‌ترین محورهای سـیزدهمین نشست میز صنعت سـازمان بورس در بررسی صنعت «استخراج کانه‌های فلزی» بود.

جلسه چهاردهم؛ صنعت متانول

طبـق آمـار موجـود منتشـره توسـط موسسـه MMSA، در سـال ۲۰۲۲، ظرفیـت اسـمی تولیـد متانـول در جهان حـدود ۱۶۶ میلیون تن اسـت که تنهـا ۱۱۱ میلیون تن تولید عملـی دارد. بنابراین در صـورت افزایش تقاضا، با به راه‌اندازی ظرفیت اسـمی متانـول می‌توان افزایـش قیمـت آن را کنترل کرد. تجـارت جهانی متانول در سـال ۲۰۲۲ در حدود ۳۳ میلیون تن بوده اسـت که شرکت پتروشیمی زاگرس ۹ درصـد از تجارت جهانی را بـه خود اختصاص داده است. بر اساس اطلاعات سـایت جهانی گلوبال دیتا، روسـیه، ایران و ایالات متحده از نظر افزایش ظرفیت متانول در سطح جهان تا سال ۲۰۳۰ پیشتاز خواهند بـود. گلوبال دیتا می‌گوید که این سـه کشـور با هم تقریبـاً ۵۹ درصـد از کل ظرفیـت افزایـش متانول جهانی را به خود اختصاص خواهند داد. قیمت‌گذاری دسـتوری خـوراک گاز طبیعـی، متغیر بـودن نرخ یوتیلیتی و تعیین آن توسط شورای رقابت، تفاوت نرخ ارز آزاد و نیمایی، کامل نبودن زنجیره ارزش متانول و هزینه‌های بـالای حمل و نقل از مهم‌ترین چالش‌ها و مشکلات این صنعت است.

بزرگ‌ترین بازیگران آینده بورس

مهـدی دلبری گفـت: در اکثر بورس‌هـای دنیا، صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌ها بزرگترین بازیگران بازار سـرمایه هستند. شـخصا معتقدم صندوق‌های بازنشسـتگی اختیـاری در بلندمـدت می‌توانند به بزرگترین بازیگران بازار سرمایه تبدیل شوند. مهدی دلبـری در گفت‌وگـو با خبرنگار پایـگاه خبری بازار سـرمایه ایران (سنا) بیان کرد: بعد از تجربه سال ۹۹ که عمده افراد ورود مستقیم به بازار سرمایه داشتند، رگلاتـور بازار تصمیم گرفت ورود مسـتقیم مردم به بازار سرمایه محدودتر شود و مردم به سرمایه‌گذاری غیرمستقیم تشویق شـوند. دلبری اضافه کرد: شاید بهترین ابزار برای سـرمایه‌گذاری غیرمستقیم مردم در بازار سـرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری باشند. تا ۳ سال قبل تنها صندوق‌های سرمایه‌گذاری سنتی یعنی صندوق‌های سهامی و صندوق‌های درآمد ثابت را در بازار سـرمایه داشـتیم. از صندوق‌های مختلط هم اسـتقبال خوبی نشده بود؛ چراکه این صندوق‌ها در چارچوبـی فعالیـت می‌کردنـد کـه نـه بازدهی ثابت داشـتند و نه بازدهی بازار سـهام! صندوق‌های طلا نیـز به دلیل عدم آشـنایی کافی مـردم با این صندوق‌ها با اسـتقبال چندانی مواجه نشـده بودند. امـا بعـد از سـال ۹۹، صندوق‌هـای بازارگردانی به دلیـل مقرراتـی که شـاید بعضـاً در مورد ناشـران بسیار سـختگیرانه هم بود، بسیار تقویت شدند. وی افزود: در دو سـال اخیر نیز نوآوری‌های بسیاری در حوزه صندوق‌های سـرمایه‌گذاری داشـتیم و شاهد پذیرش انواع صندوق‌های سـرمایه‌گذاری در بازار و جذب منابع توسـط این صندوق‌ها بودیم. در همین روند صعودی بازار شـاهد آن بودیـم که حجم قابل توجهـی از منابع وارد صندوق‌های اهرمی شـد. این کارشـناس بـازار سـرمایه ادامـه داد: صندوق‌های بخشـی نیز انقلاب بزرگـی در حـوزه صندوق‌های سـرمایه‌گذاری در بـازار سـرمایه بود؛ افـرادی که تمایـل دارنـد در یک صنعت خاص سـرمایه‌گذاری کننـد، ولی شـناخت کافـی از آن صنعت ندارنـد؛ می‌توانند از طریـق صندوق‌های بخشـی، وارد بازار شـوند. دلبری با اشاره به خبر راه‌اندازی صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی، گفت: صندوق‌های سرمایه‌گذاری بازنشستگی تکمیلی (اختیاری) که در کنار صندوق‌های بازنشسـتگی اجباری شـکل می‌گیرد، می‌تواند باعث شـود یک نهاد بسـیار بزرگ در بازار سـرمایه داشـته باشـیم. در اکثر بورس‌هـای دنیا، صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌ها بزرگترین بازیگران بازار سرمایه هستند.

شخصا معتقدم صندوق‌های بازنشستگی اختیاری در بلندمـدت می‌توانند به بزرگتریـن بازیگران بازار سرمایه تبدیل شـوند و در اجرای پروژه‌ها و افزایش تولید بنگاه‌های اقتصادی نقش موثری داشته باشند. این کارشـناس بازار سـرمایه تصریح کرد: به لحاظ تنـوع، تقریبا انـواع صندوق‌های سـرمایه‌گذاری را در بازار سـرمایه داریم و فقط شـاید جای صندوق‌های ریسـک‌پذیرتر کـه عمدتاً در آپشن‌ها سـرمایه گذاری می‌کنند، در بازار سـرمایه ما خالی باشـد که امیـدوارم این صندوق‌ها هم امسـال راه‌اندازی شود. وی در خاتمه اظهار کـرد: چالش صندوق‌های سـرمایه‌گذاری، عـدم آشـنایی کافی مـردم با این صندوق‌هـا اسـت. هنوز بسـیاری از مردم مـا اقدام به سـرمایه‌گذاری‌های هیجانی و مسـتقیم در بازار سـرمایه می‌کننـد و به ایـن نتیجه نرسـیده‌اند که می‌توانند از ابزارهای غیرمسـتقیم با خیالی راحت‌تر و مطمئن‌تر کسـب بازدهی کرد. در مجموع معتقدم به لحاظ تنوع ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بازار مسیر بسیار خوبی ایجاد شده و گام‌های بزرگی برداشـته شـده؛ اما هنوز در حوزه فرهنگ‌سازی، به دلیل شـرایط تورمی و انتظارات خارق العاده مردم از ثروت سازی، جای کار بسیار هست.

سنگ آهن مرکزی بورسی می شود

مدیرعامل هلدینگ صبا تامین با اشـاره به آمار حجم تامین مالی برای بازار سرمایه از برنامه ورود شرکت سنگ آهن مرکزی به بورس خبر داد.

محمدجـواد میرطاهر با بیان اینکه گروه مالـی صبا تامین در کارنامه بیشـترین حجم تامین مالی برای بازار سـرمایه را در بیـن فعالان بازار داشته گفت: صبا ۴ هزار میلیارد تومان برای شستا، ۴ هزار میلیارد تومان بـرای تامین اجتماعی، ۲ هزار میلیارد تومان برای صبا تامین و ۳.۴ هزار میلیارد تومان برای صندوق بازنشستگی کشوری اوراق منتشر کرد.

در افق ۱۴۱۰ دسـتیابی به چشـم انداز صنعت فـولاد نیازمند تامین مالی از طریق بانک و بازار سـرمایه است. ۲۸ میلیارد دلار حجم سرمایه گذاری در زیرسـاخت ها و تولید اسـت کـه از این میـزان ۱۴ میلیارد دلار را می توان از محل سـود انباشت شـرکت های فولادی و معدنی و بخش دیگر را باید از طریق بازار سـرمایه، بانک ها، بورس و.. تامین کرد.

گروه مالی صبا تامین سـهامدار عمده سنگ آهن مرکزی و تاصیکو بوده که هر دو معدنی هسـتند. یکی از قطـب های مهم صبا تامین صنعت و معدن اسـت. شرکت سنگ آهن مرکزی در حوزه تامین مالی این روز ها بسیار فعال شده و اتفاقات مطلوبی در جریان است. با رفع موانع این کار را انجام داده و شرکت سنگ آهن مرکزی ایران را بورسی خواهیم کرد. با این اقدام بسیاری از مشکلات این بخش حل خواهد شد.